DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. XCVII 2012 FEBRUARY – VASARIO 21, NR. 4.

DEVYNIASDEŠIMT SEPTINTIEJI METAI

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

SU VALSTYBĖS DIENA LIETUVĄ SVEIKINA PASAULIO VADOVAI

Vasario 16-osios išvakarėse Lietuvą su Valstybės diena sveikina pasaulio vadovai ir Lietuvos žmonėms linki sėkmės, taikos bei gerovės.

Vasario 16-osios išvakarėse Prezidentė Dalia Grybauskaitė gavo Popiežiaus Benedikto XVI, Jungtinių Amerikos Valstijų prez. Barac Obama, Ispanijos karaliaus Chuan Karlos, Nyderlandų karalienės Beatričės, Prancūzijos Prezidento Nicola Sarkozy, Portugalijos Prezidento Anibalo Cavaco Silvos, Šveicarijos Konfederacijos Prezidentės Eveline Widmer-Schlumpf, Azerbaidžano Prezidento Ilhamo Alijevo, Australijos Generalinės Gubernatorės Quetin Bryce ir Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus Ban Ki Moono sveikinimus, pranešė Prezidentės spaudos tarnyba.

Visagalio Dievo palaiminimo šventės proga Lietuvai linki katalikų Bažnyčios vadovas. „Siunčiu nuoširdžius sveikinimus Jūsų Ekscelencijai ir visiems Lietuvos žmonėms, švenčiantiems Nepriklausomybės dieną. Linkėdamas Visagalio Dievo palaiminimo Lietuvos Respublikai aš meldžiuosi, kad pastangos tų, kurie skatina taiką ir dirba bendram labui, atneštų vaisių", – savo sveikinimo laiške Prezidentei rašo Popiežius Benediktas XVI.

JAV Prezidento laiške rašoma, jog Lietuva nuosekliai demonstruoja nuolatinę ištikimybę bendroms vertybėms, stiprindama abiejų šalių tarpusavio ryšius. „Visų amerikiečių vardu perduodu geriausius linkėjimus Jums ir visiems Lietuvos žmonėms Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto paskelbimo 94-ųjų metinių proga. Lietuva yra tvirta NATO sąjungininkė ir artima JAV draugė. Mes vertiname drąsą ir lyderystę, kurią Jūsų šalis parodė, spręsdama abiem pusėms svarbius klausimus", – pabrėžia Prezidentas B. Obama.

Prancūzijos Prezidentas N. Sarkozy akcentuoja abi šalis vienijančius draugystės ir bendradarbiavimo ryšius. „Esu laimingas, kad Prancūzijos ir Lietuvos strateginė partnerystė, kurios politinę deklaraciją pasirašėme, vyksta. Tai suteikia galimybę stiprinti abi šalis siejančius ryšius bei gyvinti dvišalius ekonominius ir kultūrinius santykius", – rašo Prancūzijos vadovas.

Sėkmės, taikos ir gerovės Lietuvos žmonėms linki ir kiti pasaulio vadovai. ***LRT***

Gražina Landsbergienė, Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė ir atkurtos nepriklausomos Lietuvos pirmasis vadovas Vytautas Landsbergis Vasario 16-ąją Vilniuje.

RAGINA MOKYTIS ATSAKOMYBĖS IR VIENYBĖS

Minint Vasario 16-ąją, Prezidentė Dalia Grybauskaitė ragino semtis įkvėpimo iš praeities ir vieningai dirbti kuriant Lietuvą.

„Šiandien reiškiame dėkingumą tiems, kurie šaltą vasario 16-ąją pavertė vilties pradžia. 20 signatarų paskelbė atkuriantys Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Jie įkvėpė vėlesnes kartas branginti laisvę ir už ją kovoti", – kalbėjo šalies vadovė.

Valstybės vadovė kvietė tautiečius iš Nepriklausomybės akto ir stipriomis vertybėmis grįstų to laikmečio įvykių pasimokyti principingumo, atsakomybės ir vienybės.

Lietuvos vadovė paragino principingai, neieškant kompromisų kovoje su korupcija, klanų savivale, nepagarba žmogui, įstatymui ar valstybei, atsakingai žvelgti į savo šalies valdymą ir ateitį.

Pasak Lietuvos vadovės, darbas ar gyvenimas svetur neturi trukdyti visiems vieningai dirbti savo tėvynės labui, nes Lietuva yra ten, kur yra bent vienas lietuvis: „Užtikrinkime, kad atstumai ar skirtumai netrukdytų visiems stengtis dėl savo šalies. Dirbkime kartu", – Baltijos šalių vėliavų pakėlimo ceremonijoje S. Daukanto aikštėje kalbėjo Prezidentė.

D. Grybauskaitė pabrėžė, kad turtinga ir didi Lietuvos istorija gali tapti ramsčiu ir įkvėpimo šaltiniu kiekvienam, ieškančiam sprendimų ateities darbuose.

Vėliavų pakėlimo metu kalbėjęs Lenkijos prezidentas Bronislaw Komorowski išreiškė džiaugsmą, kad gali dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventėje, ir prisiminė 1918 metais Lietuvos ir Lenkijos atgautą nepriklausomybę.

„Ana nepriklausomybė ir kivirčas dėl sienų formos skausmingai suskaldė abi mūsų tautas. Ana nepriklausomybe mes džiaugėmės labai trumpai, nes ją perbraukė karas ir komunizmas. Antrą kartą lietuviai ir lenkai atgavo nepriklausomybę 1989 ir 1990 metais. Šį kartą ją atgavome kartu, solidariai, o ne nusistatę vieni prieš kitus", – kalbėjo jis.

Anot Lenkijos prezidento, abi šalys solidariai sustiprino atgautą nepriklausomybę, įstodamos į NATO ir Europos Sąjungą, kartu ir solidariai jos ateitį ir saugumą mūsų regione.

„Šiandien su pasididžiavimu žvelgiu į dangų, kur Lietuvos ir Lenkijos saugumą sergsti Lenkijos lakūnai. Tai yra mūsų solidarumo NATO gretose ženklas", – kalbėjo Lenkijos Prezidentas, linkėdamas, kad „šitas dangus visada būtų saugus ir draugiškas".

Lietuvos kariuomenės garbės sargybos kuopos kariai iššovė tris salves, skirtas Lietuvos nepriklausomybei, Lietuvos nepriklausomybės patriarchams, „Už jūsų ir mūsų laisvę".

Po ceremonijos Lietuvos ir Lenkijos vadovai, kiti politikai ir svečiai dalyvavo iškilmingose šv. Mišiose Vilniaus arkikatedroje. ***LRT***

RUSIJA NUOLAT TIKRINA MŪSŲ PASIRUOŠIMĄ GINTI LIETUVĄ

Signatarų namuose dalyvaudamas iškilmingame Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo pripažinimo 21-ųjų metinių minėjime ir atsiimdamas medalį „Už nuopelnus Vilniui ir tautai" Seimo narys Emanuelis Zingeris įspėjo, kad lietuvių tauta turi būti visada pasiruošusi ginti savo šalį. Rusija, E.Zingerio įsitikinimu, mus stebi nuolat.

Medalius „Už nuopelnus Vilniui ir tautai" kartu su E.Zingeriu, kuris buvo pirmasis atkurtos Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, taip pat gavo buvęs pirmasis užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. Tačiau didžiausias dėmesys buvo skirtas šaliai, kuri pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybę – Islandijai. Toks medalis keliaus ir pas buvusį Islandijos užsienio reikalų ministrą Joną Baldvin Hannibalsson.

Tiek E.Zingeris, tiek A.Saudargas, tiek buvęs Atkuriamojo seimo vadovas Vytautas Landsbergis dalijosi prisiminimais apie 1990-91 metų įvykius, santykių su Islandiją užmezgimą ir plėtojimą. Tačiau E.Zingeris paminėjo ir Rusiją, su kuria 1991 metų liepos 29 dieną Lietuva pasirašė tarpvalstybinių santykių sutartį.

„Kai minėjome sutarties su Rusija 20-ąsias metines, jie atsiuntė kažkokį antrąjį diplomatinį atstovą, nes ta sutartis per gera, kad ją minėtų dabar, po dvidešimties metų. Tada mes išpešėme per daug. Bet po dviejų dienų jie paėmė ir „nušovė" Tomą Šerną", – skaudžius 1991-ųjų metų liepos 31-osios įvykius prisiminė E.Zingeris.

Politikas įsitikinęs, kad nors pasirašomos įvairios svarbios šaliai sutartys, būtina ir pačių piliečių dvasios stiprybė bei pasiruošimas bet kam. „Esame pasirašę visas sutartis, bet jeigu tauta pasiųs ženklą... Jie visada tikrina mus, mūsų kraują, ar mes esame pasiruošę Lietuvą ginti", – tvirtino E.Zingeris.

Politikas prisiminė istoriją. Esą kai pas Staliną lankėsi Vincas Krėvė-Mickevičius, Stalinas pastarajam pasakė: „Jūs galvojate, kad pažįstate savo tautą? Mes jūsų tautą pažįstame labiau."

I-ojo bei II-ojo laipsnio apdovanojimai „Už nuopelnus Vilniui ir Tautai" įsteigti 2009 metų rugsėjį. Apdovanojimų komisijos pirmininku išrinktas kunigas Tomas Šernas.

LRT

APTARTAS PASIRUOŠIMAS NATO VADOVŲ SUSITIKIMUI ČIKAGOJE

Vilnius (LR URM). Užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė vasario 13 d. su Lietuvoje besilankančiu NATO generalinio sekretoriaus padėjėju gynybos investicijų klausimais Patrick Auroy aptarė pasirengimą NATO vadovų susitikimui Čikagoje.

A. Skaisgirytė Liauškienė susitikime pabrėžė išmaniosios gynybos projektų svarbą ir NATO oro policijos misijos Baltijos šalyse reikšmę regiono saugumui. „Lietuva taip pat siekia prisidėti prie organizacijos veiksmingumo didinimo. Mūsų kuriamas Energetinio saugumo centras nagrinės inovatyvius energijos aprūpinimo sprendimus NATO pajėgoms ir taip prisidės prie organizacijos operacinių pajėgumų stiprinimo", -sakė viceministre.

NATO pareigūnas Vilniuje taip pat susitiko su LR krašto apsaugos ministre Rasa Juknevičiene ir apsilankė Energetinio saugumo centre.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vilniaus savivaldybės valdantieji 100-osioms Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metinėms ant Tauro kalno ketina pastatyti „Tautos namus". Rezoliucijos projektą, kuriuo įsipareigojama statyti Tautos namus, Vilniaus taryba svarstė iškilmingame trečiadienio posėdyje Vilniaus rotušėje. Tai buvo vienintelis šio tarybos posėdžio klausimas. Tarybos nariai vienbalsiai pritarė „Tautos namų" statyboms, vėliau visi padėjo parašus po rezoliucijos tekstu. Pagal mero Artūro Zuoko valdomos savivaldybės planus „Tautos namus" pastatyti ketinama per šešerius metus – iki 2018 m. vasario 16-osios, kai bus švenčiamos šimtosios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metinės.

„Tautos namai" turėtų būti įkurti ant Tauro kalno. Šioje vietoje stovi apleisti Profsąjungų rūmai. Anot savivaldybės, šiuo metu vyksta derybos dėl Profsąjungų rūmų ant Tauro kalno savininko teisių perėmimo. Pastatui išpirkti šių metų savivaldybės biudžete numatyta 2 mln. litų. Šioje vietoje pastatyti „Tautos namus" planuojama jau keletą metų. Apie tai yra kalbėjusi ir premjero Andriaus Kubiliaus Vyriausybė, tačiau realūs žingsniai statybų link žengti nebuvo. Vyriausybė žadėjo siekti, kad ant Tauro kalno iki 2018 m. „Tautos namai" būtų įkurti. Tačiau žengti pirmuosius žingsnius sutrukdė sudėtinga šalies finansinė padėtis. Kalbėdamas apie planuojamas statybas Vilniaus vadovas A. Zuokas negalėjo pasakyti, kiek konkrečiai galėtų kainuoti „Tautos namai". Anot jo, apie pinigus kalbėti dar per anksti.

Lietuviai dirba mažiau nei europiečiai. Vokietijos statistikos biuro atlikto tyrimo rezultatai atskleidė, kad 27 Europos Sąjungos (ES) valstybių gyventojai darbui per savo gyvenimą vidutiniškai skiria 34.5 metų, švedai dirba daugiausiai (40.1 metų), o vengrai - mažiausiai (29.3 metų). Tyrimo išvadose pažymima, kad 2000-2010 metais ES gyventojai darbe praleisdavo vis daugiau laiko. Tai daugiausia lėmė ilgesnė gyvenimo trukmė ir ilgesnis pensinis amžius. Tarp didžiausių bičių darbininkių yra ir danai (39.5 metų) bei norvegai (39.4 metų). Su 30.2 metų vidurkiu Maltos gyventojai vos šiek tiek lenkia Vengriją, o Rumunija ir Slovakija taip pat atsidūrė sąrašo pabaigoje.

Lietuva su 33.2 metų vidurkiu nesiekia 34.5 metų ES vidurkio. Vokietijos statistikos biuras taip pat panaudojo Jungtinių Tautų (JT) turimus duomenis ir nustatė, kad švedai dirba 49.6 proc. tikėtinos jų gyvenimo trukmės, danai - 50.4 proc., norvegai - 49.1 proc. Lietuviai dirba 45.5 proc. tikėtinos savo gyvenimo trukmės. Mažiausiai per savo gyvenimą dirba italai - 36.8 proc. tikėtinos savo gyvenimo trukmės, arba 29.6 metų.

Lietuvos Teisingumo ministerija (TM) primena, jog Seimo rinkimuose planuojančios dalyvauti politinės partijos iki kovo turi pateikti savo narių sąrašus. Kol kas iš Lietuvoje šiuo metu įregistruotų 39 politinių partijų, tai padarė 7, praneša TM. Pagal Politinių partijų įstatymą numatyta, kad visos politinės partijos kasmet ne vėliau nei iki kovo 1 dienos privalo Teisingumo ministerijai pateikti savo partijų narių sąrašus. TM perspėja, jog to nepadariusios partijos neteks galimybės dalyvauti šiemet vyksiančiuose Seimo rinkimuose bei gauti valstybės finansavimą.

Partijų narių sąrašai ministerijai teikiami elektroniniu būdu per Teisingumo ministerijos interneto svetainę nuo kiekvienų metų sausio 1 iki kovo 1 dienos. Partijų teikiamuose sąrašuose turi būti nurodyta kiekvieno politinės partijos nario pavardė, vardas, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas. Teisingumo ministerija patikrina, ar pateiktas narių sąrašas atitinka teisės aktų reikalavimus, ar šiuose sąrašuose yra pakankamai narių – ne mažiau nei 1000, ar jie yra pilnamečiai, ar jų narystė nesidubliuoja su kitų partijų sąrašais. TM pastebi, jog reikalavimas pateikti savo narių sąrašus kasmet ne vėliau nei iki kovo galioja tik jau įregistruotoms partijoms, o politikos naujokai į rinkimų traukinį dar gali suspėti, jei oficialiai įregistruos naują politinę partiją ne vėliau nei likus 65 dienoms iki numatytos rinkimų datos, t.y. vėliausiai rugpjūčio 9 dienos šiemet. Kaip praneša TM, šiuo metu Juridinių asmenų registre iš viso yra įregistruota 39 politinės partijos, 4 iš jų turi likviduojamo juridinio asmens statusą. Apie registraciją Juridinių asmenų registre pranešė **Gintaro Songailos** vadovaujama atkurta Tautininkų sąjunga, su ja partijų skaičius didėtų iki 40.

Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev už kultūrinių ryšių plėtojimą penktadienį apdovanojo Lietuvos rusų mokyklų mokytojų asociacijos vadovę Elą Kanaitę. Jai buvo įteiktas Puškino medalis už svarų indėlį plėtojant kultūrinius ryšius su Rusijos Federacija ir Rusijos kultūros ir kalbos išsaugojimą, pranešė „Interfax" naujienų agentūra. Šventėje valstybės premijomis buvo apdovanojami užsienio valstybių piliečiai. „Visus jus sieja vienas bendras dalykas – jūs jaučiate gražius jausmus mūsų šaliai", – laureatams sakė Rusijos prezidentas. Tarp laureatų yra verslininkai, švietimo ir kultūros atstovai, rusų bendruomenių atstovai. *ELTA, LRT, LR URM*

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Vilniuje, vasario 16 d. tarėsi su Lietuvoje viešinčiu Lenkijos prezidentu Bronislaw Komorowski. *ELTA*

ASMENIŠKAI RŪPINSIS BENDRAIS ENERGETIKOS PROJEKTAIS

Vilnius, vasario 16 d. (ELTA). Lietuvos ir Lenkijos vadovai ketvirtadienį įvykusio pasitarimo metu sutarė koordinuoti šalių pozicijas saugumo politikos klausimais, asmeniškai rūpintis dujų ir elektros jungčių projektų įgyvendinimu.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė ketvirtadienį susitiko su proginio vizito į Vilnių atvykusiu Lenkijos Prezidentu Bronislaw Komorowski. Valstybės atkūrimo dienos minėjime dalyvavusiam B. Komorowski šalies vadovė padėkojo už lenkų tautos sveikinimą Lietuvos žmonėms. Prezidentai taip pat aptarė galimybes stiprinti dvišalį bendradarbiavimą, ypač energetikos ir saugumo srityse.

„Dar pernai su Lenkijos Prezidentu sutarėme skirti daugiau dėmesio dvišaliam bendradarbiavimui. Šiandien nusprendėme valstybių vadovų lygiu asmeniškai rūpintis dujų ir elektros jungčių projektų įgyvendinimu", - D. Grybauskaitę cituoja Prezidentės spaudos tarnyba.

Šalies vadovė taip pat pasiūlė Lenkijai prisijungti prie Lietuvoje įsteigto Energetinio saugumo centro, kurio tikslas - prisidėti prie bendro NATO narių energetinio saugumo ir išmaniosios gynybos užtikrinimo.

Lietuva ir Lenkija sutarė koordinuoti šalių pozicijas saugumo politikos ir priešraketinės gynybos klausimais rengiantis pavasarį vyksiančiam NATO vadovų susitikimui Čikagoje.

Lenkijos Prezidentas B. Komorowski Vasario 16-osios minėjime Vilniuje lankėsi Prezidentės D. Grybauskaitės kvietimu.

Lenkijos vadovas ketvirtadienį pirmiausia lankėsi Šalčininkų Jano Sniadeckio gimnazijoje, kur susitiko su šio rajono gyventojais, vėliau dalyvavo Vilniuje Simono Daukanto aikštėje vykusioje trijų Baltijos valstybių vėliavų pakėlimo ceremonijoje ir pasakė kalbą.

JAV ĮVEDĖ NAUJAS SANKCIJAS IRANUI

Jungtinės Valstijos vasario 16 d. įvedė naujas sankcijas Iranui, informavo JAV valstybės departamentas. „Šiandien Jungtinių Valstijų vyriausybė įvedė tris naujas sankcijas Irano pagrindinei žvalgybos tarnybai – Žvalgybos ir saugumo ministerijai, – sakė Valstybės departamento atstovė Victoria Nuland. – Žvalgybos ir saugumo ministerija yra susijusi su rimtais Irano žmonių teisių pažeidimais bei teroristinių grupuočių, tarp kurių „Al Qaeda", „Hezbollah" ir „Hamas", parama. Ji taip pat atsakinga už paramą Sirijos režimui, kuris naudoja brutalias priemones prieš šios šalies žmones. Mes įvedėme vizų ir finansų sankcijas Žvalgybos ir saugumo ministerijai".

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba taip pat yra įvedusi sankcijas Iranui.

Vakarų šalys įtaria, jog Iranas siekia sukurti branduolinius ginklus, tačiau Teheranas tvirtina, jog branduolinė energetika skirta tik civiliniams tikslams. *LRT*

RUSIJAI NEPAVYKO SUŠVELNINTI SIRIJOS REZOLIUCIJOS PROJEKTO

Prieš balsavimą dėl Sirijos rezoliucijos Jungtinių Tautų (JT) Generalinėje Asamblėjoje Rusijai nepavyko sušvelninti dokumento. Rusų diplomatų pasiūlyti pakeitimai nesulaukė arabų valstybių pritarimo, vasario 15 d. vakarą New York pareiškė Vakarų šalių atstovai.

Rusija, be kita ko, reikalavo, kad Sirijos opozicijai, lygiai tiek pat kiek prezidento Bashar al Assad vyriausybei, būtų priskirta atsakomybė dėl smurto šalyje. Maskva taip pat norėjo, kad rezoliucijoje atsirastų skirsnis, kuriame būtų kalbama apie armijos atsitraukimą iš miestų tik tada, kai opozicija nutrauks savo atakas.

Saudo Arabijos parengtame ir Egipto pateiktame rezoliucijos projekte reikalaujama visiškai įgyvendinti Arabų lygos taikos planą. Jis numato smurto nutraukimą nedelsiant bei besąlygišką armijos pasitraukimą iš gyvenamųjų teritorijų. Rezoliucijos projekte, be to, numatyta, kad JT gen. sek. Ban Ki Moon turėtų nusiųsti į Siriją specialųjį pasiuntinį. *LRT*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com
P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE ● CLEVELAND, OHIO ● 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71St St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - $55.00, first class - $78. Single copy - $1.00. Air mail overseas - $130.00.

Prenumerata metams - $55.00, pusei metų - $40.00, pirma klase - $78. Oro paštu į užsienį metams - $130.00. Atskiro numerio kaina - $1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MORALINIS LIETUVIŲ PREZIDENTAS

Taip Joną Basanavičių, vieną svarbiausių mūsų istorijos asmenų, gimusį prieš 160 metų, pavadino Mykolas Biržiška.

Šiandien prisiminti jį ir jo vietą mūsų tautos ir valstybės istorijoje labai svarbu, nes dabar jau skaitome, kad jo nuopelnai ne tokie dideli, kaip iki šiol skelbta, kad jis, tautos patriarchu vadintas, nieko gero nenuveikė ir mus užnuodijo romantizmu ir 1918 m. vasarį nuvedė ne tuo keliu.

Jis gimė Sūduvoje, Ožkabalių kaime, Vilkaviškio apskrityje, ūkininkų šeimoje. Sidabro medaliu baigė Marijampolės gimnaziją ir tuo metu jau domėjosi tautosaka. O studijuodamas Maskvos universitete istoriją ir filosofiją, bet vėliau mediciną, jau rūpinosi mūsų istorija, literatūros leidimu ir spaudos draudimo atšaukimu. 1879 m. baigęs mediciną, dirbo gydytoju Bulgarijoje ir pelnė didžiulę žmonių pagarbą. 1905 m. grįžo į Lietuvą, tęsė gydytojo ir mokslinę veiklą daugiausia Vilniuje. Čia ir mirė 1927 m. vasario 16 d.

Jis pradėjo leisti „Aušros" žurnalą 1883 - 1886 m. jam nustatęs tautinę kryptį. Tuo metu, kai buvo leidžiama „Aušra", prasidėjo mūsų tautos formavimosi pradžia. „Aušra" ėjo nelegaliai ir tie 40 jos laidų lietuvių tautos istorijoje yra labai reikšmingi. Tai reiškė ir mūsų tautos atsiribojimą nuo lenkų. „Lietuva pamažėli nyksta, nes nyksta jos kalba", - ragino gelbėti mūsų kalbą. Bet lenkai savo spaudoje rašė, kad lietuviams nereikia jokio lietuviško leidinio. J. Basanavičius „Aušroje" atsakė: „Mes šiandieniški lietuviai, ilgai pasitikėjome, kaip ir mūsų tėvai ir proseneliai, ant lenkiškos 'brolystes' ir prietelystės, bet po daug patyrimų pamatėme, kad ta prietelystė netikra yra ir mūsų jausmai atšalo. Argi mes turime iš 'broliškos' meilės išsižadėti savo gyvasties ir duotiesi 'broliams' praryti, kad jie riebesni ir stipresni taptų?"

„Aušra" kėlė tautos dvasią ir sudarė aušrininkų būrį iš jaunų inteligentų, kurie buvo iš valstiečių kilę studentai, kunigai, gydytojai, mokytojai...

Grįžęs į Lietuvą, J. Basanavičius tuoj pradėjo veikti. 1907 m. Vilniuje įkūrė Lietuvių mokslo draugiją, kuri vykdė mūsų, istorijos, etnografijos, archeologijos, antropologijos, kalbos tyrimus. Jis suprato, kad mūsų tautai tuo metu grėsė pavojus nutautėti. Mokslas turėjo padėtį išgelbėti, bet to buvo maža. Tad ėmėsi politinės veiklos, nes tuo metu bajoriška visuomenė buvo atsižadėjusi savo tautos - lietuvių kalbos. Idėja sukviesti į Vilnių tautos atstovus ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Rygos, Talino, Peterburgo, Odesos kilo dienraščio „Vilniaus žinios" redakcijoje. 1905 m. spalį J. Basanavičius tapo renginio organizacinio komiteto pirmininku, parašė atsišaukimą į tautiečius, kviesdamas juos „susirinkti Vilniun iš kiekvieno valsčiaus ar parapijos nors po vieną žmogų... patarnauti savo numylėtai tėvynei tokioje įžymioje valandoje, nuo kurios gali priderėti visa mūsų tautos ateitis". Organizatoriai abejojo, ar žmonės susirinks. Bet susirinko daugiau nei du tūkstančiai, daugiausia kaimiečiai, ūkininkai. Tai ir buvo Didysis Vilniaus Seimas.

Seimas nevirto ginčų vieta, nes J. Basanavičius mokėjo vienyti skirtingų pažiūrų žmones. Per dvi dienas aptarė svarbiausius klausimus, priėmė radikalius sprendimus — suteikti Lietuvai autonomiją ir tokiu būdų priartinant nepriklausomybę. „Aušros" skelbtos idėjos pradėtos įgyvendinti. „Nuo šito 'seimo' Lietuvos istorija pakrypo geresnėn pusėn ir lietuvių tautą atvedė prie nepriklausomybės", - rašė J. Basanavičius. Tas masinis renginys įvyko 1905 m. pabaigoje, kai ir kitos Rusijos pavergtos tautos organizavo panašius sambūrius. Istorikai sutinka, kad J. Basanavičiaus vaidmuo čia buvo pats svarbiausias. Lietuvių visuomenė buvo parengta savarankiškam gyvenimui. Vokiečiai visokiais būdais trukdė, bet kai frontuose jiems nebesisekė, atleido varžtus.

Vilniuje Lietuvių konferencija J. Basanavičių išrinko Garbės pirmininku ir Tautos tarybos nariu siekti Lietuvos nepriklausomybės. 1918 m. vasario 16 d. Jonui Basanavičiui pirmininkaujant buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė. Jis pats perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Dokumentas buvo paskelbtas „Lietuvos aide".

„Tai planingas, programinis žmogus kiekviename colyje, kiekviename žingsnyje. Veikėjas, kuriam per visą amžių švietė tas vienas tikslas, teviliojo tas vienas gyvenimo uždavinys - be afišavimosi, be reklamų tarnauti savajai tautai *in toto*, tokiai, kaip yra, bet tik ji būtų gyva ir į žmonijos turtų iždyną įdėtų tai, ko ji turi originalaus, šviežio, naujo", - taip apie Joną Basanavičių rašė Juozas Tumas-Vaižgantas.

S. Tūbėnas

POLITINĖ TRUMPAREGYSTĖ

Kai kurie medicinos žinovai žmones klasifikuoja į sveikus, ligonius ir nei sveikus, nei ligonius. Ką vadiname sveiku ir ką ligoniu, aiškinti nereikia. Trečioji, didžiausia, yra nei sveikų, nei ligonių dalis, nes jos nariai yra potencialūs kandidatai tapti ligoniais. Šiai daliai priklauso visi, kurie nesilaiko sveikos gyvensenos būdo. Jei rūkai ar kitokius kvaišalus vartoji, jei maitiniesi nekokybiškais ar stokojančiais organizmui reikalingų medžiagų produktais, nesimankštini, pagal tą skirstymą esi kandidatas į ligonius.

Šiuo pastebėjimu nepakeisime, žinoma, Hipokrato ir Avicenos idealus išdavusios ir pelningu verslu paverstos dabartinės medicinos, tačiau tą žmonių klasifikavimą pasitelkime vaizdžiam palyginimui su sveikais, ligoniais bei nei sveikais, nei ligotais žmonėmis.

Pagal tokį modelį visuomenę reikia skirstyti į tikrus piliečius, sąmoningus valstybės kūrybos ir tvirtinimo dalyvius (sveikuosius), netikruosius, nedalyvaujančius rinkimuose, referendumuose, kitokioje pilietinėje veikloje (ligonius) ir formaliuosius, abejinguosius (nei sveikus, nei ligonius). Demokratinis valdymas pagal tokį modelį lygintinas savitarnai, kuris bus suprantamesnis, jei jį vadinsime savivalda. Štai kodėl taip daug kalbama, dedamos „sveikųjų" pastangos pilietinei visuomenei ugdyti ir telkti, nes tik nuo jos priklauso savivaldos kokybė. Demokratinis valdymas arba savivalda remiasi daugumos valia. Jei dauguma formali, abejinga valstybės reikalų tvarkymui, o nuo jos priklauso savivalda, geros savivaldos kokybės negalima tikėtis. Taip, deja, yra jaunos demokratijos šalyse. Tokiomis sąlygomis tarpsta nešvari politika, ydinga savivalda, jos virsta verslu. Iš čia – partijų gausa, politinių šundaktarių, užkalbėtojų, burtininkų dariniai, kurie, mulkindami abejinguosius bei formaliuosius piliečius, ateina į valdžią, nedirba pastarųjų labui, o tarpsta iš politinio verslo. Toms partijoms nenaudinga, kad būtų ugdoma ir telktųsi pilietinė visuomenė, nes jos netektų „pacientų", iš kurių mulkinimo gyvena.

Lietuvos visuomenei daug, labai daug ligų atnešė sovietinė okupacija, visuomenę pavertusi „tarybine liaudimi", o demokratiją – „demokratiniu centralizmu" – vienos partijos diktatūra. Prie tokių ligų galima priskirti valstybės turto vogimą, nes valstybė už darbą deramai neatlygindavo, netiesos sakymą (melavimą), nes už pasakytą tikrą tiesą grėsė „gydymas" psichiatrinėje ligoninėje, trumparegystę, nes už žvilgsnį už geležinės uždangos grėsė geležinės grotos. **Deja, atgavusi nepriklausomybę, tauta staiga nepasveiko, įpročiai teberodo savo galią.** Atsivėrus geležinei uždangai, minėtai trumparegystei neliko vietos, tačiau radosi kitokia, pačios visuomenės būčiai žalinga trumparegystė, t.y. matymas, kas vyksta tik čia ir dabar.

Junginio „čia ir dabar" neužtiksime senesnėje bendrinėje kalboje, grožinėje ar kitokioje literatūroje. Tačiau dabar junginį jau vartoja dažnas kalbėtojas, vartoja kur visiškai jo nereikia, kur netinka, kur jis neturi jokios prasmės. Junginys jau tapo parazitine samplaika. Ją vartoja nežinantys ką nori pasakyti liberalieji filosofai, nesusivokiantys filosofų mėgdžiotojai, politikai, vartoja valstybės vadovai. Jei kalbėtojai netikusį darinį vartoja kaip kalbos stiliaus įmantrybę, jis dėl didelio išplitimo jau neoriginalus, banalus. Deja, neatsigręždama į praeitį ir nežvelgdama į ateitį, pagal matymą „čia ir dabar" elgiasi visuomenė. Dūsaujam dėl mažo gimstamumo, dėl tautos išsivaikščiojimo, dėl šeimų netvarumo. Priežastis – konservatyviojo prado sunykimas, gyvensena pagal nuostatą „čia ir dabar". Jau mada tapo gyventi nesusituokus; ne ištikimosios gulbės, o kosmopolitinio žvirblelio pavyzdžiu seka jaunimas.

Konservatyvusis pradas numato ne tik dabartinės kartos teises, jis pripažįsta balsą ir teises buvusių ir būsimųjų kartų, jis pripažįsta nenutrūkstamą ryšį tarp kartų, jo dėka išlieka gyvas paveldas, tradicijos, papročiai. Jis saugo tautas nuo nutautėjimo. Šis pradas nėra vien praeities sergėtojas, jis nukreiptas ir į ateitį, jis ne tik nesipriešina kūrybai, bet ją skatina, neardydamas senojo pasaulio, užtikrina kūrybos tęstinumą.

Lietuvoje politiniai trumparegiai konservatyvųjį pradą niekina, tačiau jį išnaudoja sovietinio paveldo tęstinumui. Populistiniu manipuliavimu samplaika „čia ir dabar" visuomenė klaidinama, dažnai paperkama, neskatinama eiti valstybės tvirtinimo keliu. Visuomenė, dar nepakilusi iš sovietinių ligų patalo, neatsižvelgdama į pasaulinę finansinę bei ekonominę krizę, ragina valdžias duoti visko čia ir dabar. Vyriausybė, vadovaujama konservatoriaus, TS-LKD pirmininko Andriaus Kubiliaus, įmanomais būdais stengiasi sušvelninti krizės poveikį, tačiau trumparegiai politikai, jų inspiruota žiniasklaida ir reikalavimų „čia ir dabar" atstovai visas gyvenimo negandas priskiria Kubiliui, pasirengę, kaip girdėtoje pasakoje, jį ištepti smala, apiberti plunksnomis ir padegti.

Kas politiškai įžvalgus, kas mato įvykius ne tik „čia ir dabar", žiūri ne tik į kalną, bet žvalgosi ir už jo, kas geba vertinti ir keisti padėtį, nelieka nepastebėti.

Lietuvą pasiekė žinia: Roterdamo Erasmus universiteto Ekonomikos fakulteto asociacija Ministrui Pirmininkui Andriui Kubiliui suteikė 2012 m. Pasaulio vadovams apdovanojimą už nuopelnus ekonomikos srityje. Šis metinis apdovanojimas skiriamas pasaulio vadovams už ypatingus pasiekimus politikos, ekonomikos ir visuomenės gerovės srityse.

(Nukelta į 4 psl.)

PAMINĖTOS 1949 M. VASARIO 16-OSIOS DEKLARACIJOS METINĖS

Vilnius, vasario 16 d. (ELTA). 1949 m. vasario 16-osios deklaracija, kurią priėmė Lietuvos partizanų vadai, yra įrodymas, kad nors mūsų šalis buvo okupuota, ji nebuvo nugalėta, teigė šios deklaracijos metinių minėjimo šventės dalyviai.

Vilniuje švenčiant Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną prie Krašto apsaugos ministerijos, šalia generolo Jono Žemaičio-Vytauto paminklo, surengta ceremonija, skirta paminėti 1949 m. vasario 16-osios Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos deklaracijos paskelbimo 63-ąsias metines.

Renginyje dalyvavo Seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Stankevičius, Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Arvydas Anušauskas, krašto apsaugos sistemos vadovybė, Lietuvos kariuomenės kūrėjai savanoriai, įvairių visuomeninių organizacijų atstovai, vilniečiai ir miesto svečiai.

Kreipdamasi į susirinkusius krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė sakė, jog ir 1949-ųjų vasario 16-oji turi surasti savo vietą ne tik Lietuvos istorijoje, bet ir lietuvių širdyse.

„1949-ųjų metų vasario 16-ąją mes vis dar atrandame, - pastebėjo ministrė. - Ji vis dar nėra tiek giliai kiekvieno lietuvio širdyje, kiek yra 1918-ųjų metų vasario 16-oji. Tačiau tai yra labai svarbios, viena kitą papildančios datos ir šventės". Krašto apsaugos ministrė savo kalboje taip pat sakė pastebinti, kad Lietuvos visuomenėje daugėja meilės savo šaliai. „Patriotizmas tikrai nėra praeitis. Jis ateina, sugrįžta, su kiekvienais metais jo matau vis daugiau ir daugiau", - pažymėjo R. Juknevičienė.

Sveikindamas susirinkusiuosius Valstybės atkūrimo dienos proga Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Arvydas Pocius sakė, kad kova už laisvę nesibaigė ir tuomet, kai žuvo paskutinysis ginkluotas Lietuvos partizanas, ji tęsėsi iki pat 1990-ųjų kovo 11-osios.

„Lietuvių tauta žino laisvės kainą. **1949 metų vasario 16-osios deklaracija buvo įrodymas dar kartą, kad nors mes buvome okupuoti, bet nenugalėti**", - pabrėžė kariuomenės vadas.

Visų žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Lietuvos kariuomenės garbės sargybos kuopa atliko tris salves - už Lietuvos valstybę, Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, už 1949-ųjų vasario 16-osios deklaracijos signatarus.

Minėjimas aikštėje prie Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos, skirtas 1949 m. vasario 16-osios Laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaracijos paskelbimo 63-iosioms metinėms. *ELTA*

Šią 1949-ųjų deklaraciją, partizanų deklaraciją, krašto apsaugos sistemos vadovybė įteikė renginyje dalyvavusių jaunimo organizacijų atstovams - jauniesiems šauliams, skautams ir ateitininkams.

Renginio metu partizanų dainas dainavo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos choras „Kariūnas", savo mintimis apie Vasario 16-osios reikšmę pasidalijo jaunoji šaulė Odeta Buožiūtė.

Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio taryba 1949 metų vasario 16 d. susirinkusi Minaičių kaime, netoli Baisogalos, priėmė istoriškai svarbią deklaraciją. Joje kovotojai už laisvę okupuotoje šalyje paskelbė, kad suvereni Lietuvos valdžia priklauso tautai, Lietuvos santvarka yra demokratinė respublika. Taip pat deklaracijoje partizanai išdėstė laisvės kovos tikslus ir politinę programą. Dokumentą pasirašė visi tuometinės Lietuvos partizanų vadai. Deja, deklaracija nebuvo viešai paskelbta Lietuvoje, nebuvo ji nusiųsta ir į Vakarų demokratines valstybes. Sovietų vykdytos represinės priemonės užkirto kelius ryšiams su emigracija.

Per kelerius metus Lietuvos laisvės kovos sąjūdis ir jo vadovybė patyrė daug netekčių. Taip ilgus dešimtmečius apie šį dokumentą nieko nežinota. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę vienas deklaracijos egzempliorius rastas išlikusiame KGB archyve. Dar vienas egzempliorius - iškastame partizanų archyve. 1999 sausio 12 d. Lietuvos Seimas priėmė įstatymą, kuriuo 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos priimtą deklaraciją pripažino Lietuvos valstybės teisės aktu.

Nė vienas iš deklaraciją pasirašiusių partizanų nepriklausomos Lietuvos nesulaukė. Žuvo Bronius Liesis-Naktis, Aleksandras Grybinas-Faustas, Juozas Šibaila-Merainis, Petras Bartkus-Žadgaila, Leonardas Grigonis-Užpalis, Vytautas Gužas-Kardas. Adolfas Ramanauskas-Vanagas ir Jonas Žemaitis-Vytautas buvo suimti ir sušaudyti.

50 METŲ LIETUVIŲ FONDUI

Šiais metais Lietuvių Fondas švenčia savo veiklos penkiasdešimts metų sukaktuves. Ta proga Lietuvių Fondas netik prisimena savo sėkmingą praeitį, bet žiūri atvirom akim į ateitį. Kai 1962 m. Lietuvių Fondas kūrėsi, ne visi ir tikėjo kad toks ambicingas užsimojimas sukurti milijoninį Fondą pasiseks. Buvo abejonių, ar JAV lietuviai įstengs sukurti didžiausią lietuvių išeivijos fondą, kuris dabar jau tiek metų remia kultūrinius darbus, lituanistinį švietimą ir teikia kas metines stipendijas. Tie atsiekimai neįvyko be asmenų su gerom įdėjom ir sunkaus darbo. Lietuvių Fondo istorija daug kam jau žinoma, bet per 50 metų augo ir naujos kartos lietuvių, kuriems Fondas teikė labai naudingą paramą jų veiklai. Vieni jų stojo į LF remėjus, kitų dar laukiami, kad įsijungtų į narių tarpą.

Lietuvių Fondą per 50 metų rėmė maždaug 9 tūkstančiai narių, kurių tarpe buvo ir stambių aukotojų, bet didžiausias skaičius buvo pastovūs ir dosnūs aukotojai. Iš viso nuo 1962 iki 2011 m. rugsėjo 30 d., buvo suaukota $19,438,199. Iš šios sumos, Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, švietimo reikalams Lietuvos valstybei, buvo paaukota per 1,354,462 doleriai. Iš metinių palūkanų Fondas yra išmokėjęs apie $15,000,000 remiant lietuvišką kultūrinę bei visuomeninę veiklą, lituanistinį švietimą ir skiriant metines stipendijas. Tokie skaičiai yra nuostabūs mūsų visuomenei. Tačiau kasmet prašymų paramai yra gaunama daugiau negu galima juos visus patenkinti. Dosnių narių skaičius tik labai pamažu auga, o tų kurie apleidžia šį pasaulį vis didėja. Tik naujų narių didėjantis skaičius ir jų įnašai užtikrins Lietuvių Fondo gyvastingumą dar kitą 50 metų. Todėl, yra kviečiamas jaunimas įsijungti į Lietuvių Fondo narių gretas ir užsitikrinti, kad jų veiklai ir jų vaikų lituanistiniam švietimui ateityje bus labai reikalinga LF parama. LF remia Lituanistines šeštadienines mokyklas su dosnia $100,000 metine parama. Taip pat remia ir kitus jaunimo projektus, pavyzdžiui, tautinių šokių šventes, kuriose dalyvauja per 1000 šokėjų iš visos Amerikos. Šiais metais jau vyks keturiolikta tautinių šokių šventė liepos 1 d., Bostone.

2011 m. gruodžio 13 d. Lietuvių Fondo direktorių taryba buvo susirinkus posėdžiui aptarti ateities veiklą. Buvo metinis pranešimas, kurį pristatė investicijų firmos Morgan Stanley Smith Barney atstovas Paulius Majauskas. Pranešta apie vedamas investicijų strategijas, ekonomiją ir investicijų stovį. Dabartinė rinka svyruoja, tačiau investicijos laikosi ir auga. **Taryba vėl nubalsavo skirti $400,000 paramą 2012 metams.** Prašymus paramai reikalinga įteikti LF iki balandžio 20 d. Dėl nurodymų pasitikrinti LF tinklapyje www.LithuanianFoundation.org arba kreiptis į LF administracija, PLC, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, telefonas: 630-257-1616.

Šalia einamų reikalų buvo tariamasi dėl sukaktuvinių metų programos. Sudarytas komitetas, kuris ruošia įdomią šventę. Komitetą sudaro dr. Raimundas Šilkaitis, pirmininkas, dr. Antanas Razma, Jr., Rita Kisielienė ir Arvydas Tamulis, Marius Kasniūnas. Iškilmingas pokylis vyks balandžio 14 d. 6:00 val. vakare, The Hyatt Lodge, 2815 Jorie Blvd., Oak Brook, IL. Kviečiame svečius iš ankto užsisakyti banketo stalus LF raštinėje. Buvo išsiuntinėti formalūs kvietimai visiems Fondo nariams, o svečiai galės pasinaudoti Fondo tinklapio paslaugomis. Banketo bileto kaina asmeniui yra $125.00. Kviečiama, tuos kurie negalės dalyvauti, prisidėti prie šventės iškilmių savo dosnia auka. Banketo metu gros „Dick Elliot orchestras", o pertraukos metu vyks smagus svečių dainavimas palydimas akordeonu.

Didelis dėmesys yra skiriamas sukaktuvinės knygos išleidimui. Knyga bus Lietuvių Fondo veiklos knygos tęsinys, III tomas, kuriame aptariami 1993-2011 LF veiklos metai. Knygą redaguoja Danutė Bindokienė. Joje bus išsamios informacijos apie Fondą ir asmenis, kurie rūpinasi LF sėkme. Lietuvių Fondo gyvavimas svarbus visai lietuvių bendruomenei, nes iš ten ateina didelė dalis paramos lietuvių kultūrinei veiklai. Knygą galima užsisakyti iš anksto per LF. Ją galima bus pirkti minkštais viršeliais už $26, arba kietai irištą už $38. Knyga yra panašaus formato kaip pirmieji du tomai, kurie buvo išleisti ankstyvesnių sukakčių proga.

Metinis LF suvažiavimas įvyks balandžio 14 d., šeštadienį, 9 val. ryto Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Tai 49-tas narių suvažiavimas. Suvažiavimo darbotvarkė smulkiau išdėstyta kvietimuose, kurie pasieks narius bent 30 d. prieš suvažiavimą. Metinio suvažiavimo metu būna pateikiami LF valdybos ir tarybos bei komitetų pranešimai. LF nariai turi progos pasisakyti rūpimais klausimais bei balsuoti renkant Lietuvių Fondo tarybos direktorius. Šiais metais bus renkami penki nauji tarybos direktoriai ir trys Kontrolės komisijos nariai.

Dalė Lukienė, LF tarybos narė

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

NEONILA PAKALNIŠKIENĖ-PEKARSKYTĖ (g. 1925)

Darbininkė, Radviliškis

APDOVANOTA ŽŪVANČIŲJŲ GELBĖJIMO KRYŽIUMI (1999)

Lėjos Dulickaitės-Šeštokienės ir Jurgio Šeštoko sūnus Anatolijus gimė 1939-ųjų birželį Kaune. Prasidėjus karui, Lėja ir Jurgis Šeštokai, nešini vaiku, mėgino pabėgti nuo puolančių vokiečių, bet pėsčiomis nepaskubėsi, ir vermachto kariauna juos pasivijo Daugpilyje. Vokiečiai Jurgį Šeštoką suėmė. Lėja su kūdikiu iš Daugpilio grįžo atgal į Radviliškį - ieškoti slėptuvės sau ir vaikui. Čia ją priėmė Eugenija ir Viktoras Pekarskiai. Anatolijų globojo Pekarskių duktė Neonila, kuri gavo dokumentus, jog tai esąs jos pavainikis sūnus. Tuo metu Lėją Šeštokienę pasiekė žinia, jog jos vyras paleistas ir gyvena Kaune.

Palikusi vaiką Neonilai, Lėja grįžo į Kauną. Savo butą rado tuščią, išplėštą. Pernakvojo, bet buvo įskųsta, suimta ir įkalinta gete. Iškalėjusi tris mėnesius, 1941 m. spalio 25 d. pabėgo ir pėsčiomis grįžo į Radviliškį. Ten rado vyrą, kuris gyveno pas savo motiną. Kartu gyventi buvo pavojinga, nes policija tikrino jos vyrą, ar negyvena kartu su žmona žyde. Todėl teko slapstytis pas Pekarskius. Po poros savaičių išaiškėjo, kad vienas kaimynas, kuriuo nebuvo galima pasitikėti, pastebėjo,

Julija Bernotaitė, Kaunas (1943)

jog pas Pekarskius gyvena svetimas žmogus. Reikėjo skubiai naktį palikti namus ir bėgti pas savo uošvienę Barborą Šeštokienę, bet ir čia buvo nesaugu. Todėl praėjus vos mėnesiui, Lėja slapčiomis pasiekė Šeduvą, kur priglaudė Stasė Padgurskienė. Čia Lėja slapstėsi net tris mėnesius, kol ją vėl pastebėjo kaimynai. Vėl teko skubiai keisti prieglobstį. Laimė, buvo iš anksto susitarta su ūkininku Broniumi Šereiva iš Naujasodžiu kaimo, netoli Šeduvos. Ten Lėja slapstėsi dešimt mėnesių. Iš ten ji buvo išvežta į Bebrujėlių kaimą pas ūkininką Vilių Dangį, kuris ją slėpė ir globojo iki karo pabaigos. Pasitraukus vokiečiams, visi lengviau atsikvėpė. Lėjos Šeštokienės šeima vėl susijungė ir apsigyveno Radviliškyje.

Ištisus trejus metus dešimtys žmonių, rizikuodami savo ir artimųjų gyvybėmis gelbėjo nuo mirties žydę Lėją Šeštokienę ir jos sūnų Anatolijų. Tam, kad būtų sunaikinta 100 žydų, užteko vieno budelio, o tam, kad būtų išsaugota nuo mirties tik du žmones, reikėjo daugiau nei dvidešimt žmonių milžiniškų pastangų, išmanymo, dvasinių jėgų bei ryžto.

Lėja ir jos šeimos nariai niekada neužmirš savo gelbėtojų ir jų žygdarbio.

Gaila, bet šiandien gyvi tik du žmonės, gelbėję Lėją Šeštokienę ir Anatolijų Šeštoką. Tai Neonila Pekarskytė-Pakalniškienė bei Viliaus Dangio duktė Jadvyga Dangytė-Kaupienė. Abi gyvena Radviliškyje.

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos".

„DAINAVOS" ANSAMBLIO KONCERTAS

„Turbūt ne dėl savęs esu" renginiu Čikagos ir Lemonto lietuviai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės dieną ir poeto Justino Marcinkevičiaus mirties metines.

Vasario 4 dieną, 800 žiūrovų talpinanti salė Lemonto gimnazijoje tokio žmonių antplūdžio dar nematė, kur skambėjo lietuviška daina, poeto, nepriklausomybės akto signataro ir laisvės dainiaus Justino Marcinkevičiaus poezija, ten kur vienuolika profesionalių lietuvių dailininkų eksponavo savo kūrybą.

Visas šis įvairių menų derinys vainikavo iškilmingą Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės dienos bei lietuvių tautos dainiaus J. Marcinkevičiaus mirties metinių paminėjimą. Nedažnai lietuvių bendruomenė sulaukia tokio didingo renginio, neįprasto meninėmis ir šiuolaikiškomis formomis, apjungusio keletą žanrų – muziką, poeziją, vaidybą, improvizacijas, vizualių menų intarpą – meno darbų parodą.

Nenuostabu, jog tokiam dideliam renginiui buvo pradėta ruoštis net prieš metus, bei nenuostabu, jog kelių sumanytojų - kunigo dr. Valdo Aušros ir „Dainavos" choro meno vadovo ir dirigento Dariaus Polikaičio - grupelė prasiplėtė iki organizacinio komiteto, kuriame mintis ir idėjas kruopščiai jungė į vieną renginio režisierė Asta Zimkienė, parodos kuratorė keramikė Nora Aušrienė, „Dainavos" choro valdybos pirmininkė Asta Švedkauskaitė, valdybos narė Jolanta Urbietienė, bei koncertmeisteris Ričardas Sokas.

J. Marcinkevičiaus poezija – tiltas jungiantis lietuvių tautos vaikus visame pasaulyje

Projekto iniciatorius kunigas dr. Valdas Aušra pasakojo apie pradinę šio renginio idėją: „Lietuviai, gyvenantys čia - už geografinės Lietuvos ribų, susidedantys iš įvairių imigracinių kartų, priklausantys įvairiems socialiniams sluoksniams, skirtingai palaikantys ir išreiškiantys tą gyvybiškai svarbų ryšį su Tėvyne Lietuva. Mes esame tie, kurie Lietuvos valdžiai nebeatrodo svarbūs ir kurie dažnai jau nebelaikomi pilnaverčiais Tėvynės vaikais. Bet mes esame. Ir esame čia, o ten kur mes, ten ir mūsų Lietuva. Todėl mes ir remiamės J. Marcinkevičiaus kūryba, kurioje jis teigia: „Mano eilėraštis kyla iš dviejų šaltinių: žmogaus, įvairių jo išgyvenimų, dvasios patirčių bei virpesių, ir tautos. Jos istorijos ir dabarties. Man svarbiausi du dalykai: žmogus ir tauta. Kitais žodžiais: žmogus tautoje". Naujai iš užmaršties iškilo poeto kūrinių svarba ir žodžio stiprumas skaidrinęs mūsų būtį priklausomybės metais. Jo žodis taip viltingai skambėjęs lemtingo lūžio ir išsivadavimo iš sovietinio jungo metu. Taigi, paklausiu, ar mes turime kitą tokį žodžio kalvį, kuris kalbėtų mums apie meilę Lietuvai? Ne. Todėl jis kartu su mumis ir šį kartą".

Renginyje skambėjo įvairių J. Marcinkevičiaus kūrybos laikotarpių poezija, teatralizuoti fragmentai iš poemų „Mažvydas" ir „Mindaugas" skaitomi Audrės Budrytės-Nakienės, Dalios

Dainavos choras ir deklamatoriai. *Donato Soko nuotr.*

Cidzikaitės, Vyto Čuplinsko, Apolonijos Steponavičienės, Lino Umbraso, Astos Zimkienės, Valdo Aušros ir Dariaus Polikaičio.Tai nebuvo keliais eilėraščiais puoštas „Dainavos" choro koncertas, tai buvo junginys poezijos ir prozos, muzikos ir dainos.

Pastaruoju metu choras „Dainava" labai glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvoje gyvenančia kompozitore Nijole Sinkevičiūte, kuri 2008, 2009 ir 2011 metais chorui specialiai sukurtais kūriniais. Specialiai šiai progai choras gavo dar vieną naują kompozitorės kūrinį „Tavo paukštis ir šauksmas" mišriam chorui - keturių dalių, mušamiesiems ir solo diskantui, sukurtą pagal J. Marcinkevičiaus eilėraščius „Sena abėcėlė", „Malda krintančiam", „Kai įsilipi į rugį" ir „Kad giedočiau tave".

Šiame koncerte mušamaisiais grojo Gintaras „Airis" Milius ir Aleksas Gylys, o solo diskanto partiją atliko 4-tos klasės moksleivis Vytautas Staniškis. „Iš tiesų tai gilus, vertingas ir įdomus kūrinys, pagarbiai nušviečiantis poeto palikimą. Choristams ir instrumentalistams, ir man pačiam, teko malonus darbas įgyvendinti kompozitorės kūrybines mintis, o jos pasitikėjimas tik dar labiau mus įkvėpė kūrybai", - kalbėjo choro vadovas.

Lietuvos konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė pasakojo: „Kai praeitais metais kunigas Valdas Aušra ir 'Dainavos' vadovas Darius Polikaitis atėjo į konsulatą pasidalinti numatomo renginio idėjomis, aš tikrai nepatikėjau, jog tokį didžiulį projektą įmanoma įvykdyti. Tikrai be galo norėjau, kad jis pasisektų, bet supratau, jog visa tai reikalauja įvairių pastangų ne tik materialinių, bei dvasinių ir fizinių. Mes, konsulato darbuotojai, nesame kūrėjai, bet galime kažkuo kitu pagelbėti, todėl paklausta, ar konsulatas prie šio projekto ketina prisidėti, nedvejodama sutikau. **Pateiktą projektą Užsienio reikalų ministerijai pavyko gerai apginti ir ministerija šį renginį parėmė**, o tai sumažino labai didelius šios puikios Lemonto gimnazijos menų centro salės nuomos kaštus".

Džiugu, kad ne tik Užsienio reikalų ministerija parėmė idėją. Prie jos įgyvendinimo prisidėjo ir visa eilė išeivijoje veikiančių verslo ir administracinių organizacijų, bei privačių asmenų, kur beveik 800 Amerikos lietuvių, rėmėjų pagalba galėjo mėgautis aukšto lygio meniniu renginiu.

Daugiau kaip dvi valandas trukęs renginys baigėsi iškilmingai visiems kartu giedant Lietuvos himną, o publikai išdalintos švieselės nudažė auditoriją trispalvės spalvomis - geltona, žalia ir raudona. „Lietuva, Lietuva", – garsiai kartojo susirinkusieji.

Dirigavo Darius Polikaitis, akompanavo Ričardas Sokas.

Programoje parašyta, kad rengėjai buvo Lietuvos Respublikos Generalinis konsulatas Čikagoje, Psichologinės ir dvasinės pagalbos draugija ir Lietuvių meno ansamblis „Dainava". Chore dainavo 56 choristai, koncerto išlaidas padėjo sumažinti 39 rėmėjai. Koncertas vyko Lemonto gimnazijos salėje.

Pagal delfi.lt informaciją

(Atkelta iš 3 psl.)

POLITINĖ...

Jūsų dėka, Ministre Pirmininke, Lietuva pakilo į aukštesnį lygmenį. Jūsų pastangos siekiant atgaivinti Lietuvos ekonomiką ir Jūsų veiksmai švelninant ekonominės krizės padarinius kelia susižavėjimą. Nors Lietuva smarkiai nukentėjo nuo krizės, jos ekonomikos atsigavimas trečiąjį ketvirtį buvo pats sparčiausias Europos Sąjungoje. Daugelį žmonių taip pat labai žavi ir įkvepia Jūsų gilus domėjimasis politikos mokslais, istorija ir žinių ekonomika, – rašoma EFR laiške Lietuvos Vyriausybės vadovui.

Tebūna ši žinia priemone nuo akių šalinti politinės trumparegystės valktį.

Algimantas Zolubas

ČIKAGOJE IŠKILMINGAI PAMINĖTA LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENA

Kalba svečias iš Lietuvos G. Varvuolis.

Vėliavų pagerbimo ceremonija.

Šių metų vasario 12 d., sekmadienį, įvyko Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos minėjimas, kurį surengė Amerikos lietuvių taryba, LR Generalinis konsulatas Čikagoje bei Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga, parėmė Čikagos Jaunimo centras. Šventės metu buvo giedami himnai, tylos minute pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę, perskaitytas Nepriklausomybės aktas, JAV senatoriaus Mark Kirk sveikinimo žodžiais į susirinkusius kreipėsi jo atstovas Robert Johnson. Šventės dalyvius pasveikino garbės svečias iš Lietuvos – LR Užsienio reikalų ministerijos Transatlantinio bendradarbiavimo ir saugumo politikos departamento direktorius Gediminas Varvuolis.

Minėjimo prelegentas Andrius Anužis perskaitė pranešimą apie nūdienius iššūkius bei grėsmes Lietuvai ir kitoms Pabaltijo valstybėms. A. Anužis kalbėjo apie priemones ir būdus užsienio lietuviams prisidėti užtikrinant saugumą ir stabilumą Baltijos regione, pabrėžė tokio vaidmens svarbą.

Kultūrinės programos akimirka. *A. Šližiaus nuotraukos*

Kultūrinę programą pristatė dvi jaunos, talentingos, tarptautinio pripažinimo sulaukusios Manhattan muzikos mokyklos New York studentės - **pianistė Agnė Radzevičiūtė** ir **smuikininkė Barbora Valiukevičiūtė**. Šventę tradiciškai vainikavo susirinkusiųjų drauge sudainuota „Lietuva brangi”.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

ŽVALGYBOS PULKININKAI

Doc. dr. Arvydas Anušauskas

IV dalis

Po šios sėkmės 1920 m. Matusaitis rezidentę Elzą paliko Vilniuje veikti visai savarankiškai: ji turėjo skaičiuoti karinius ešelonus, stebėti lenkų kariuomenės dalinių skaičius ir judėjimą, karinę lenkų spaudą. Siekdama daugiau duomenų, Elza užverbavo lenkų policininką Čaiką, jis už pinigus bendradarbiavo 2 metus.

Lenkų kariuomenės štabe Elza pasinaudojo majoro Antonio Jankovskio asistavimu ir, jos teigimu, ilgai palaikė intymius ryšius, kad gautų lietuvių žvalgybai būtinų duomenų. Kartais praversdavo ir gera migdomųjų dozė laiku įberta į vyno taurę.

Maždaug 3 metus sėkmingai dirbusi rezidentės darbą, 1922 m. Marcelė Kubiliūtė-Elza turėjo bėgti iš Vilniaus, prisidengdama Elžbietos Bonevič dokumentais. Kaune žvalgybininkė buvo įvertinta aukštais valstybiniais apdovanojimais, bet atlyginimo už atliktas užduotis negavo. Įsidarbinusi Užsienio reikalų ministerijoje, ji dar 3 metus žvalgybininkui Juozui Matusaičiui tiekė lenkišką spaudą iš Vilniaus, kurią gaudavo iš žvalgybos kurjerės Onos Mikalauskaitės. Paskui jos ryšys su karine žvalgyba nutrūko. Matusaitis dar kone 20 m. rinko duomenis apie grėsmes Lietuvai, apie kaimyninių šalių kariuomenes. Už tai ne kartą įvertintas aukščiausiais valstybės apdovanojimais.

Lietuvos žvalgybos dvikova su Abveru

Jo daiktai apžiūrėti, fotopopierius išryškintas saugumo laboratorijoje. Paaiškėjo, kad 27 fotopopieriaus lapai panaudoti, tik neišryškinti. Ant kalkės parašytas slaptas tekstas buvo uždėtas ant fotopopieriaus lapo ir apšviestas, bet neišryškintas. Jei lietuvių saugumiečiai sulaikydami būtų delsę, šnipas būtų galėjęs ištraukti fotopopierių į dienos šviesą ir įkalčius akimirksniu sunaikinti. Kontržvalgybininkai šnipo surinktas ir fotopopieriuje užfiksuotas žinias apie karinius aerodromus, artilerijos dirbtuves, kareivines bei kitus kariškus pastatus, geležinkelius ir tiltus įvertino kaip itin svarbias. Naujieji vokiečių agentai naudojosi geriausia fototechnika. Žinoma, kad čia veikusi Vokietijos pasiuntinybė už pinigus gaudavo generalinio štabo žemėlapių ir svarbiausių dokumentų fotokopijų.

Lietuvos kontržvalgyba ėmėsi atsakomųjų veiksmų. 1937 m. žvalgybininkai sužinojo apie pasienyje, Kybartuose, gyvenančią Verą Šachno-Dovgaitę, susitikinėjančią su abvero ir gestapo pareigūnais. Sekdami vokiečių agentę, žvalgybininkai išsiaiškino, kad ji pažįstama ir su Valstybės saugumo departamento pareigūnu.

1939 m. gegužės 1 d. atėjusi į saugumo darbuotojo butą Kybartuose, Vera Šachno-Dovgaitė atvirai pasiūlė šnipinėti Vokietijos naudai ir lankytis Eitkūnuose pas vokiečių žvalgybininką Limaną. Kazimieras Mikelionis neva pažadėjo bendradarbiauti, bet eiti į Eikūnus atsisakė. Taip lengvai išgautas Mikelionio sutikimas dirbti Reichui šnipei nesukėlė įtarimo: juodu senokai pažįstami, be to, ji – simpatiška 32 metų moteris... Vokiečiams reikėjo ypatingos svarbos žinių: kiek karo aviacijoje lėktuvų, kiek iš jų rezerve, kur ir kiek yra tankų ir pan. Bet lietuvių kontržvalgybininkai surengė kontrataką.

Petro Kirlio vadovaujami Lietuvos kontržvalgybos pareigūnai per saugumietį Mikelionį vokiečių agentei Verai Šachno-Dovgaitei perdavė specialiai parengtus klaidinančius kariuomenės duomenis. Mikelionis juos perdavė, už tai iš Šachno-Dovgaitės gavo dešimt litų ir... dar vieną užduotį: rinkti žinias apie kariuomenės štabo 2-ąjį skyrių. Tokio žaidimo lietuviai tęsti negalėjo ir skubėjo agentę suimti, bet neturėjo įkalčių. Todėl sugalvojo per Mikelionį jai perduoti informaciją, kurios ji negalėtų įsiminti ir užsirašytų.

Tą pačią dieną Vera Šachno-Dovgaitė buvo suimta. Nors kaltę neigė, pas ją rado pokalbio su Mikelioniu užrašus, ir šių įkalčių pakako. Kariuomenės teismas ją nuteisė kalėti 10 metų. Prieš pat sovietų okupaciją Vokietija į Verą Šachno-Dovgaitę ir dar 2 kalintus agentus iškeitė 23 kalinius lietuvius.

Buvo 1939 m. vasara, ir plk. ltn. Petro Kirlio vadovaujama kontržvalgyba dirbo karo sąlygomis. Jau kitąmet Maskvoje enkavėdistai mėgino paneigti jo indėlį slaptame kare su Trečiuoju reichu. Sovietų tardytojai teigė, kad Kirlys „vykdė žvalgybą prieš SSRS, verbavo ir nelegaliai į SSRS teritoriją permesdavo slaptą lietuvių žvalgybos agentūrą”. Tačiau šių kaltinimų Petrui Kirliui jie niekada nepagrindė ir neįrodė.

Butajevo paslaptis

Tardomas enkavėdistų Maskvoje, Lietuvos kariuomenės žvalgybos skyriui vadovavęs Konstantinas Dulksnys visą atsakomybę mėgino prisiimti pats ir net šaržuoti pavaduotoją Petrą Kirlį – esą, jis nuo žvalgybos darbo nutolęs, tik pas prezidentą Smetoną kortuodavo ir palaikė itin gerus santykius su ponia Smetoniene. Bet tai NKVD tardytojų nepaveikė. Visiems 3 pulkininkams buvo primesti panašūs kaltinimai – veikus prieš Sovietų Sąjungą. Ir visiems skirta ta pati – mirties bausmė.

(Bus daugiau)

LOS ANGELES, CA

PAMINĖTA VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENA

Vasario 5 d. Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras su žmona Vyte dalyvavo JAV Lietuvių bendruomenės Vakarų apygardos ir Los Angeles Lietuvių Bendruomenės apylinkės rengtame Valstybės atkūrimo dienos minėjime. Renginys prasidėjo vėliavų pakėlimu bei lietuviškomis Mišiomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Vėliau susirinkusiuosius pasveikino JAV Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos pirmininkė Danguolė Navickienė, Lietuvos garbės konsulė Los Angeles Daiva Čekanauskaitė Navarrette. Generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas gausiai susirinkusius tautiečius sveikino linkėdamas optimizmo ir tikėjimo Valstybės ateitimi. „Turime būti stiprūs ir susitelkę, nes esame atsakingi už Vasario 16-osios akto dvasios išlaikymą bei istoriją, kurią paliksime. Nes esame atsakingi už tai, kokią Valstybę išauginsime. Tad ir auginkime ją savo talentais, žiniomis, gražiais darbais. O tai padės mums, lietuviams, išlikti visados stipriems ir vieningiems. Tokiems, kokie buvo mūsų Vasario 16-osios akto signatarai. Tokiems, kokie buvome mes, susikibę už rankų Baltijos kelyje, 1990-ųjų Kovo 11-ąją ar 1991-ųjų Sausio 13-ąją" – kalbėjo generalinis konsulas. Jis taip pat kvietė vietos lietuvius aktyviai įsijungti į Lietuvai gyvybingai svarbių energetinės nepriklausomybės stiprinimo, investicijų pritraukimo, turizmo skatinimo klausimų sprendimą bei Lietuvos vardo garsinimą bei populiarinimą Amerikos žemėje.

Valstybės atkūrimo diena Los Angeles. Iš kairės Gintarė Kerežytė – renginio vedėja, Marytė Newsom – Los Angeles šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėja, Violeta Gedgaudienė – Lietuvių Fondo atstovė, Danguolė Navickienė – JAV Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos pirmininkė, Valdemaras Sarapinas – Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, Vytė Sarapinienė, Jaak Treiman – Estijos garbės konsulas Los Angeles, Janina Čekanauskienė, Daiva Čekanauskaitė-Navarrette – Lietuvos garbės konsulė Los Angeles. *Daivos Navarrette nuotr.*

LR garbės konsulo Vytauto Čekanausko kapo lankymas: Iš kairės: Rita Žukienė, Daiva Čekanauskaitė-Navarrette, Vida Bruožienė, Valdemaras Sarapinas ir Janina Čekanauskienė; vaikai pirmoje eilėje: Aurelija Bruožytė, Sofija Žukaitė ir Remigijus Bruožis. *Daivos Navarrette nuotr.*

Minėjimo meninę dalį atliko jaunimo ansamblis „Spindulys" (vad. Danguolė Varnienė), Los Angeles šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai, vyrai „Tolimi aidai", dramaturgas Aleksas Mickus.

Viešėdamas Los Angeles generalinis konsulas V.Sarapinas aplankė ilgamečio Lietuvos garbės konsulo Vytauto Čekanausko kapą ir pagerbė jo atminimą.

Vasario 4 d. V.Sarapinas dalyvavo Santa Barbara tarptautiniame filmų festivalyje, kuriame labai palankiai sutiktas Mariaus Markevičiaus filmas „The Other Dream Team".

LR Generalinio konsulato New York inf.

LAIŠKAS

Clevelando miesto narys padėjo išsaugoti lietuvišką parapiją

2012 metų sausio 15 d., Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Joseph Bacevice, gausiame šeimos ir parapijiečių būryje, minėjo savo kunigystės 35 metų sukaktį.

Tarpe svečių buvo nuolatinis mūsų svarbių įvykių svečias, Cleveland miesto Tarybos narys Michael Polensek. Jis sveikindamas kleboną, mums visiems pasakė naujieną apie pastangas, kaip lietuviška parapija buvo išgelbėta, nes vyskupo buvo daromi mums labai nepalankūs planai.

Mr. Polensek dažnai dalyvaudavo vyskupijos posėdžiuose. Jam buvo žinoma, kad kun. Bacevičiui buvo pasiūlyta vadovauti parapijoje, kuri yra Cleveland priemiestyje Painesville. Jeigu šis planas būtų buvęs įvykdytas, mes šiandien neturėtume lietuviškos parapijos, kuri yra lietuviškos veiklos centras.

Po ilgų pasitarimų, lietuviškos parapijos tęstinumas buvo išgelbėtas, nes kun. Joseph Bacevice sutiko perimti klebono pareigas Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoje. Parapija, įvykus parapijiečių rinkimams, buvo pavadinta Šv. Kazimiero pavadinimu. Sujungimas su uždaryta Šv. Jurgio bažnyčia pagyvino naujai įsteigtos parapijos darbą. Parapijos globoje veikia lituanistinė mokykla, tautinių šokių grupė „Švyturys", repetuoja choras „Exultate". Visos lietuviškos organizacijos turi teisę naudotis patalpomis. Parapijos veidas pasikeitęs. Dauguma narių - lietuviai ir amerikiečiai. Jie sudaro draugišką įvairumą ir padeda parapijos darbuose.

Jeigu turėsim pakankamai sumanumo ir aktyviai dalyvausime parapijos veikloje - išlaikysime Šv. Kazimiero parapijoje lietuviškumą.

Gražina Kudukienė, Cleveland, OH

CHICAGO, IL

Čikagoje veikia „Seklyčia", nors restoranas užsidarė, bet joje yra LB Socialinių reikalų įstaiga, kurioje dirba Danguolė Ilginytė, Marquette Park srities ir apylinkių saugos būstinė, kuri 24 valandas per parą budi šiame rajone ir „Dirvos" laikraščio redakcijos patalpos. Kiekvieną trečiadienį 2 val. po pietų, vyksta tradicinė popietė, kurioje dalyvauja nemažai lietuvių. Jos metu rodomi filmai, koncertų įrašai, fotografijos, kalba svečiai iš Lietuvos, dažnai įvairiomis temomis kalbėti kviečiami lietuviškosios veiklos atstovai. Visų šių renginių ir įstaigos vyriausias vadovas yra Juozas Polikaitis. Vasario 15 dienos popietės metu buvo rodomas Jono Ohmano filmas „Smogikai" apie lietuvių grupę kovojusią prieš mūsų partizanus, jų taktiką ir išdavystes. Po programų būna užkandžiai. Norintieji daugiau informacijos, gali skambinti „Seklyčios" tel. 773-476-2655.

CLEVELAND, OH

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS SKYRIUS BAIGĖ SAVO VEIKLĄ

Prieš 51 metus buvo įkurtas Lietuvių katalikų religinės šalpos centras rūpintis ir remti lietuvių katalikus ir jų bažnyčias Lietuvoje, kurių dvasinis gyvenimas buvo arba labai suvaržytas ar visai neįmanomas. Šis šalpos centras rūpinosi ir paramos reikalingais išeivijos lietuviais. Šalpos skyrių skaičius nuolat augo. Cleveland, Ohio, LKRS buvo įsteigtas 1967 metais. Jo valdybos nariais buvo: A.Garka, L.Kezenius, Z.Obelenis, H.Stasas, I.Sušinskienė ir O.Žilinskienė. Per 45 veiklos metus šio skyriaus nariai keitėsi, bet skyriaus valdybos rengė lėšų telkimo vajus abejose Šv. Jurgio ir Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijose. Jos surinko 325,000 dol. – tikrai nuostabią sumą. Pagal turimas žinias, ši suma buvo persiųsta Lietuvių katalikų religinės šalpos centrui ir išdalinta pagal nustatytas taisykles.

Dabartiniame Cleveland, Ohio, LKRS skyriuje yra Z.Obelenis, Gaja Milevičienė ir Regina Šilgalienė. Z.Obelenis, vienas iš pirmųjų skyriaus steigėjų-narių, ir dabar yra šio skyriaus pirmininkas. Už našią 45 metų veiklą jam priklauso gili padėka. Per keturiasdešimt penkerius šio skyriaus veiklos metus daug kas pasikeitė: Lietuva vėl tapo nepriklausoma, bažnyčios buvo atidarytos, pradėti paramos vajai Lietuvoje, pagerėjo pašto paslaugos. Skyrius baigė savo veiklą ir tai įvyko sausio mėnesį. Šis svarbus žingsnis dar nereiškia, kad visi LKRS užsibrėžti tikslai buvo pasiekti ar kad tolimesnis veiklos tęsimas būtų beprasmiškas. Visada bus žmonių ir bažnyčių reikalingų pagalbos, todėl Jūsų parama neturėtų sumažėti ar sustoti. LKRS centras yra prel. Putrimo priežiūroje. Pagal gautas žinias, Clevelando šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Joseph A.Bacevice mielai toliau priims ir persiųs į centrą tam tikslui suaukotas sumas.

Algirdas V. Matulionis

JAV LB Švietimo tarybos rengiama Vidurio Vakarų apygardos lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija vyks vasario 26 d. Jaunimo centro mažojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). 9 val. r. šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje; 10 val. r. konferencijos atidarymas. Programoje: dr. Aurelijos Tamošiūnaitės paskaita „Lituanistinės mokyklos iššūkiai: mokinių nuostatos ir kalbos vartojimo polinkiai", Austėjos Kubilienės „Seminaro Lietuvoje lituanistinių mokyklų mokytojams atgarsiai", parodomosios pamokos, pasidalinimas patirtimi.

Poetės Eglė Juodvalkė naujos poezijos knygos „Sakalai naktį nemiega" sutiktuvės vyks šeštadienį, kovo 24 d., 2 val. p. p. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629). Tel. 773-582-6500.

Kovo 17-18 dienomis Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL) svečiuosis vyskupas Rimantas Norvila iš Lietuvos.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: *amberwings@mac.com*

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga Lietuvos žmones pasveikino JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton. Nuoširdžiausius sveikinimus Lietuvai minint 94-ąsias Nepriklausomybės metines ji perduoda prezidento Baracko Obamos ir Jungtinių Valstijų vardu. „Nepaisant karo ir sovietų okupacijos, Lietuvos žmonės parodė, ką demokratija gali suteikti žmonėms. Per savo du vizitus Vilniuje praėjusiais metais aš tiesiogiai pamačiau padarytą pažangą. Jungtinės Valstijos ir Lietuva, kaip kolegos ir draugės, turi ilgą istoriją. Šiandien mūsų šalys yra atsidavusios demokratijos idealų, žmogaus teisių ir teisinės santvarkos skatinimui. Mes sunkiai dirbame dėl mūsų žmonių saugesnės ateities. Tikimės, jog bendradarbiavimas su Lietuva ir toliau tęsis siekiant kartu įveikti sudėtingiausias pasaulio problemas", – sakoma viešai paskelbtame sveikinime. Anot H. Clinton, Jungtinės Valstijos prisideda prie Lietuvos gyventojų švenčiant Lietuvos nepriklausomybę. „Žinokite, jog JAV yra su jumis kaip atsidavusi sąjungininkė ir draugė, nes mes siekiame taikesnio ir klestinčio pasaulio", – sakoma sveikinime.

Baltarusijos teisinės pagalbos prašymai po Alesio Beliackio istorijos kelia labai didelių abejonių ir juos reikia kruopščiai patikrinti, sako Seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) pirmininkas Emanuelis Zingeris, Baltarusijai susidomėjus Vilniaus dailės akademijoje vykusiais renginiais. „Baltarusijos teisėsaugos užsakymai Lietuvos teritorijoje po paskutinių patyrimų kelia labai didelių abejonių. Po A.Beliackio istorijos baltarusių prašymus reikia trigubai patikrinti, ar jie neturi papildomo atspalvio, papildomo užsakymo, nes Baltarusijos teisėsaugos objektyvumas kelia abejonių", - sakė E.Zingeris. Dienraštis „Lietuvos rytas" vasario 17 d. pranešė, jog Baltarusijos prašymu Lietuvos teisėsauga ėmė domėtis Vilniaus dailės akademijoje užpernai vykusiais renginiais, kuriuose dalyvavo baltarusių jaunimas. Generalinės prokuratūros pavedimu Kriminalinės policijos biuro pareigūnai Vilniaus dailės akademijos rektoriui Audriui Klimui pranešė, kad tiriama baudžiamoji byla.

Seimo URK pirmininkas sako, jog neturint daugiau duomenų, kokiu pagrindu pradėta byla, sunku vertinti kaimyninės valstybės teisėsaugos veiksmus, tačiau taip pat sakė, jog jie skamba „pakankamai stebėtinai".

Vasario 17 d., ryte gauta informacijos apie Rusijos viršgarsinį bombonešį „Tu-22M" neutralioje oro erdvėje virš Baltijos jūros, todėl iš NATO aviabazės Lietuvoje pakilo naikintuvas, kad vizualiai identifikuotų rusų lėktuvą, praneša *DELFI.lv.*

Mirė buvęs Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas. Toronte vasario 14 dieną mirė buvęs Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas **Juozas Sungaila**. Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis pareiškė nuoširdžią užuojautą Velionio šeimai, artimiesiems ir visiems jo bendraminčiams. „Tegul skausminga netektis ir pagarba Velionio atminimui įkvepia tęsti Pasaulio lietuvių bendruomenės misiją - puoselėti lietuvybę ir meilę savo šaliai", – rašoma užuojautos laiške. J. Sungaila buvo pirmosios Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos (1958-1963 m.) antrasis pirmininkas (1961-1963 m.), aktyvus Kanados lietuvių bendruomenės narys.

Romoje pagerbtas signataro K.S.Šaulio atminimas. Lietuvos ambasada Italijoje Valstybės atkūrimo dieną pagerbė Romoje palaidoto Nepriklausomybės Akto signataro prelato Kazimiero Stepono Šaulio atminimą. Minint 140-ąsias K. S. Šaulio gimimo metines vasario 16-osios vidurdienį prie signataro kapo Campo Verano kapinėse Romoje buvo padėta gėlių.

K. S. Šaulys (1872-1964) - vienas svarbiausių Lietuvos tautinio, politinio ir socialinio atgimimo veikėjų, padėjęs suformuoti nepriklausomos valstybės pagrindus, skleidęs krikščioniškąsias vertybes, ugdęs inteligentiją, brandinęs moksleivių ir akademinio jaunimo charakterį. Prelatas buvo aktyvus politiniame gyvenime. 1905 m. gruodžio 4-5 d. dalyvavo Didžiajame Vilniaus Seime, 1917 m. išrinktas į Lietuvos Tarybą. Kartu su kitais 19 narių vėliau jis pasirašė Vasario 16-osios Nepriklausomybės Aktą. 1920 m. signataras išrinktas į Steigiamąjį Seimą. Baigiantis Antrajam pasauliniam karui 1944 m. K. S. Šaulys pasitraukė į Vokietiją, 1945 m. persikėlė į Šveicariją. K. S. Šaulys mirė 1964 m. Lugane, Šveicarijoje. 1968 m. jo palaikai perkelti į Campo Verano kapines Romoje. ***LRT, ELTA, LR URM***

Nuotraukoje (iš kairės): JAV senatorius R. Durbin, filmo režisierius M. Markevičius, JAV Atstovų rūmų narys J. Shimkus, Lietuvos ambasadorius Ž. Pavilionis ir filmo prodiuseris Jon Weinbach su Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės sporto marškinėliais. ***LR URM nuotr.***

WASHINGTONE 400 SVEČIŲ SVEIKINO LIETUVĄ NEPRIKLAUSOMBĖS DIENOS PROGA

Lietuvos ambasada JAV vasario 16 d. surengė iškilmingą Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimą. Istoriniame Vašingtono centre įsikūrusiame viešbutyje „Mayflower" Lietuvos Nepriklausomybės dienos proga atėjo pasveikinti daugiau kaip 400 svečių – JAV Kongreso nariai, JAV Transporto sekretorius, kiti aukšti administracijos pareigūnai, diplomatinio korpuso ir žiniasklaidos atstovai, JAV Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių Fondo vadovai, JAV žydų organizacijų atstovai, kiti Lietuvos draugai.

Renginyje dalyvavo su vizitu JAV viešintis ūkio ministras Rimantas Žylius. Kreipdamasis į šventės dalyvius, Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis sakė, kad prieš 94-ius metus atkurta Lietuvos valstybė liudija Lietuvos valstybingumo tradicijų gyvybingumą. „Lietuvos žmonės ir šiandiena didžiuojasi savo valstybe bei deda pastangas siekiant valstybės suklestėjimo ir savo gerovės", - sakė Ž.Pavilionis.

Lietuvos ambasadorius padėkojo JAV už okupacijos ir aneksijos nepripažinimą bei šiandieninę strateginę partnerystę, kurią praėjusiais metais liudijo net du JAV Valstybės sekretorės H.Clinton vizitai į Lietuvą.

Pagrindinę kalbą renginyje sakė **senatorius Richard Durbin**. Vienas aukščiausių pareigų JAV Senate užimantis lietuvių kilmės senatorius R.Durbin prisiminė savo praėjusių metų vizitą Lietuvoje, minit 1991 sausio 13-osios dvidešimtmetį.

„Emocingoje kalboje senatorius ragino Lietuvos žmones džiaugtis gyvenimu ir savo pasiekimais.

Lietuvos pasiekimai atrodo kaip neįmanomas dalykas, o JAV visada palaikė ir palaikys Lietuvos laisvės siekį", sakė senatorius.

Šventės metu R.Durbin už didelį indėlį plėtojant Lietuvos ir JAV partnerystę buvo įteiktas aukščiausias Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas „Lietuvos diplomatijos žvaigždė"

Šventėje kalbėjo ir kitas lietuvių kilmės **JAV Kongreso narys John Shimkus**.

Šventės svečiams buvo pademonstruotas dokumentinis filmas „Kita svajonių komanda". Filmą pristatę režisierius Marius Markevičius ir legendinės Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės žaidėjas Šarūnas Marčiulionis pabrėžė, kad kino juostoje pasakojama sudėtinga ir dramatiška Lietuvos krepšinio istorija, persipinanti su svarbiausiais šalies politiniais įvykiais – nuo tarybinės okupacijos iki Nepriklausomybės atgavimo.

Šventės svečius linksmino Bostone susibūrusi lietuvių džiazo grupė su Simona Jakūbėnaite, Monika Liubinaite ir kitais Berklio muzikos koledže studijuojančiais Lietuvos muzikantais .

Lietuvos himną giedojo Evelina Anusauskaitė. Iškilmingą priėmimą parėmė JAV ir Lietuvos verslo kompanijos. ***LR URM inf.***

LATVIJOJE PAGERBTI UŽ LAISVĘ KOVOJĘ LIETUVIAI

1919-aisiais po Vokietijos kapituliacijos Baltijos valstybėms už savo laisvę teko grumtis su provokiškos orientacijos bermontininkais. Pirmiausiai jie užėmė Latviją. Savanorių pasipriešinimą šiandien mena Červonkos kaimelyje netoli Lietuvos sienos pastatytas paminklas. Valstybės atkūrimo dienos išvakarėse čia pagerbti ir žuvę Lietuvos savanoriai, praneša LTV „Panorama".

Červonkos kapinėse ilsisi ir už Lietuvos laisvę žuvę kariai savanoriai, kovoję su bermontininkais Lietuvos ir Latvijos pasienyje. „Sudėtingu 1918–1920 metų istorijos laikotarpiu Lietuvos vyrai kilo į kovą už savo nepriklausomybę. Tai daugiausia buvo jauni kaimo vyrai, kurie negailestingoje kovoje atidavė savo gyvybę už tai, kad mes šiandiena būtume laisvi ir nepriklausomi", – kalbėjo Rokiškio vicemeras Vytautas Saulis.

Prie vienintelio nesunaikinto sovietmečiu beveik 7 metrų aukščio paminklo – 31 pilkas kryželis su pavardėmis savanorių, kritusių kovoje su bermontininkais.

„Nepriklausomos Lietuvos metais vienas iš čia gulinčių kareivių buvo išgabentas į Kauną, į Nežinomo kareivio kapą. Tai buvo šventa vieta, prie kurios ateidavo visos į nepriklausomą Lietuvą atvykstančios delegacijos. Deja, **1940 m., kada į Lietuvą įžengė sovietų armija, mūsų nežinomas kareivis buvo iškastas ir jo tenai neliko**", – pasakojo istorikas Petras Blaževičius.

Kapinaites Červonkoje jau 20 m. kartu prižiūri ir tvarko Lietuvos savanorių karių kapų bendruomenė kartu su Rokiškio moksleiviais bei kaimyninės šalies Daugpilio rajono žmonėmis. „Kiekvienoje šalyje yra žmonių, kurie negalvodami apie apdovanojimus stojo jos ginti. Labai gerai, kad juos prisimename. Kol jie bus mūsų širdyse, tol gyvuos ir mūsų respublikos", – kalbėjo Latvijos Eglainės seniūnas Romualdas Fedorovičius. ***LRT***

PAGERBTI PREMIJŲ LAUREATAI

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė Nacionalines kultūros ir meno premijas šešiems Lietuvos menininkams. 2012 m. vasario 16 d. prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Alfredas Bumblauskas (trečias iš dešinės) su premijų laureatais. Vytautas Landsbergis antras iš kairės. *ELTA*

Vilnius, vasario 16 d. (ELTA). Sveikindama laureatus ir kitus svečius nacionalinės šventės – Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga Prezidentė pažymėjo, kad tai praeities ir dabarties jungties diena. „Šią dieną anapilin išėjo ir du mūsų tautos patriarchai – Jonas Basanavičius ir Justinas Marcinkevičius. Kūrėjai, su tokia didžia meile lipdę Lietuvą. Kūrėjai, ir šiandien patvirtinantys tą jungtį. Ugdantys mus būti Lietuvos patriotais, mokantys mylėti savo šalį ir didžiuotis ja", – priminė Prezidentė.

Pasak šalies vadovės, simboliška, kad Vasario 16-ąją pagerbiame ir sveikiname Nacionalinių kultūros ir meno premijų laureatus. „Jūs ryškiausi nūdienos kūrėjai, atskleidžiantys mūsų tautos kūrybines galias. Šios galios kūrė mums šimtmečių istoriją, valstybę ir tapatybę. Net sunkiais valstybingumo netekties laikais kultūra mokė laisvės. Tauta gimdė iškilius kūrėjus. Jų padedama kėlėsi ir ėjo. Tikėjo ir išsaugojo savo gyvastį", – kalbėjo D. Grybauskaitė. Pasak Prezidentės, Nacionalinės premijos laureatai stoja vienon greton su visais iškiliais tautos žmonėmis – Mažvydu, Donelaičiu, Daukantu, Baranausku ir Kudirka, Čiurlioniu ir Maironiu. „Daug ką gyvenime galima išmatuoti, pasverti. Tačiau neišmatuojama laisvė ir kūryba, sutelkianti tautą, atskleidžianti jos kūrybinį potencialą. Kurdami mes įprasminame savo buvimą, savo gyvenimą, savo valstybę. Kūryba sustiprina mūsų tikėjimą ir viltį", – kalbėjo Prezidentė, linkėdama Nacionalinės premijos laureatams neišsenkančios kūrybinės energijos ir kūrinių, vertų Lietuvos ir pasaulio dėmesio.

Už viso gyvenimo indėlį į kultūrą ir meną apdovanotas kino režisierius **Arūnas Žebriūnas** priimdamas premiją išsakė viltį sukurti dar vieną filmą.

Fotomenininkas **Algimantas Aleksandravičius**, Nacionaline premija įvertintas už fotografinio portreto atnaujinimą, Lietuvos asmenybių galerijos sukūrimą, už LDK paveldo poetiškus atspindžius, dėkojo ne tik savo šeimai, bet ir artimiausiam savo miestui – Panevėžiui, ir kolegoms fotomenininkams.

Muzikologas prof. **Vytautas Landsbergis** Nacionaline premija apdovanotas už Lietuvoje ir pasaulyje nuosekliai plėtojamą čiurlionianą. „Nesu nusiminęs ir man tikrai smagu, kad artimieji džiaugiasi", – sakė laureatas, savo ruožtu pasveikinęs ir Nacionalinių premijų skyrimo komisiją.

Nacionalinės premijos taip pat įteiktos vizualaus meno kūrėjui **Kęstučiui Grigaliūnui**, rašytojui **Henrikui Algiui Čigriejui**, dainininkei **Astai Krikščiūnaitei**. Nacionalinės kultūros ir meno premijos dydis – 104 tūkst. litų. Viena premija teikiama už viso gyvenimo nuopelnus Lietuvos kultūrai ir menui.

Nuo 1989 metų Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos kasmet teikiamos už reikšmingiausius pastarųjų penkerių metų Lietuvos ir pasaulio lietuvių bendruomenės menininkų sukurtus kūrinius.

LIETUVIO BARITONO DEBIUTAS „LA SCALA" OPEROS TEATRE

Lietuvių dainininkas Kostas Smoriginas Milano teatre „La Scala" debiutinį vaidmenį „Don Žuane" kūrė su iškiliausiomis pasaulio operos asmenybėmis.

31 metų bosas baritonas K.Smoriginas sausio mėnesį keturis kartus pasirodė pirmojoje šį sezoną „La Scala" premjeroje - Wolfgango Amadeaus Mozarto operoje „Don Žuanas".

Spektaklį pastatė „La Scala" muzikos direktorius Danielis Barenboimas ir vienas įdomiausių muzikinio teatro režisierių, „La Scala" senbuvis kanadietis Robertas Carsenas. Už bilietus į premjerą turtuoliai suplojo po 2 tūkst. eurų.

Ne tik italų melomanams, bet ir milijoninei pasaulio kino teatrų auditorijai parodytas spektaklis sukėlė nemažą šurmulį meno pasaulyje. Mat jo kūrėjai klasikos šedevrą pavertė stilinga socialine studija, kurios kritikos objektas - ties ekonomikos kracho slenksčiu atsidūrusi italų visuomenė.

Būtent į ją Komandoras kreipiasi spektaklyje tiesiog iš prezidento ložės teatro balkone, o finale į pragarą nugarma ne ištvirkėlis Don Žuanas (Peteris Mattei), o jį išauginusi bendruomenė - dūmų debesys aptraukia žiūrovų salės atvaizdą veidrodinėje sienoje.

Plojo ir artimieji

„Repetuodami operą tikėjomės paties puikiausio rezultato, o po premjeros buvome pasirengę drastiškai reakcijai, - prisiminė valstiečio Mazeto vaidmenį „Don Žuane" sukūręs K.Smoriginas. - Bet publika pasitenkino vienu kitu „bū"."

Pasak solisto, į spektaklius įsiliejus antrajai dainininkų sudėčiai, kurioje pasirodė ir jis, atmosfera salėje buvo kuo pakiliausia. Griaudėjant ovacijoms solistai ėjo po vieną lenktis publikai į avansceną.

Premjeros vakarą teatre šalia jo buvo ir ketverių metų sūnelis Kostukas. Lietuvis prasitarė iškrėtęs neregėtą „La Scala" teatre avantiūrą: po generalinės repeticijos jis slapta parvažiavo į Vilnių žinodamas, kad kitos progos pasimatyti iki švenčių su šeima, kurioje rudenį sukrykštė naujagimis Mykolas, nebus. Į Milaną dainininkas grįžo su vyresniąja atžala. „Kai premjeros vakarą susirengėme su sūnumi į teatrą, prie jo buvo tiesiog neįmanoma prasibrauti - visur policija, minios žmonių", - prisiminė Kostas.

Jau nuslūgus premjerinei psichozei pasiklausyti sūnaus į Milaną nuvyko ir aktoriai Kostas Smoriginas su Dalia Brenciūte. „Esu kvietęs ir anksčiau tėvus į spektaklius užsienyje, bet jie juokavo sakydami, kad atvyks, kai dainuosiu „La Scala", - džiaugėsi Kostas.

Solistas Kostas Smoriginas

Milane - 10 savaičių

„Nelaikau debiuto „La Scala" scenoje vien tik dideliu savo laimėjimu, - tikino dešimt savaičių Milane praleidęs Kostas. - Vertinu šį įvykį pirmiausia kaip likimo siųstą progą pasimokyti iš rinktinių artistų, kad galėčiau toliau judėti pirmyn. Tokio lygio partneriai - didžiulis kūrybos impulsas.

Dalyvavau visose pagrindinio ansamblio repeticijose. Sėmiausi įspūdžių ausimis ir akimis stebėdamas, kaip savo personažus kuria Bryn Terfel, Ildebrando D\´Arcangelo, Peter Mattei.

Pats šiais metais debiutuosiu Leporelo ir Don Žuano vaidmenimis, tad klausiau šių artistų patarimų, kiek galėdamas sėmiausi iš jų patirties. Mes buvome viena draugiška komanda."

K.Smoriginas buvo tarp tų, kuriems teko daugiausia triūsti su režisūros žvaigžde R.Carsenu, nes žymieji solistai su Ana Netrebko priešakyje suvažiavo į Milaną vėliau.

„R.Carsenas kūrė savo „Don Žuano" viziją eksperimentuodamas būtent su antrąja solistų sudėtimi, - pabrėžė K.Smoriginas. - Mes ne iš karto suprasdavome jo idėjas, net nuogąstavome, kad daug kas liks mįslė, bet galiausiai paveikslas susidėliojo."

Kostas džiaugiasi gavęs naudingų patarimų ir iš legendinio maestro D.Barenboimo, kuris diriguoja „Don Žuaną" beveik visą savo karjerą.

„Mes daug dirbome dviese maestro kabinete, kuriame stovi didžiulis rojalis, - pasakojo solistas. - Muzikavome ieškodami įvairių vokalo spalvų, kalbėjomės ir juokavome.

Kai prie pulto D. Barenboim, gali jaustis visiškai saugus - jis stebi dainininką kiekvieną akimirką, tiesiog kartu kvėpuoja. Sekdamas juo nesuklupsi. Man per viešnagę Milane nekilo jokių muzikinių problemų." Bet Kosto dainuotus spektaklius dirigavo jau kitas maestro - Karl Heinz Steffens, baigdavęs operą net 20 minučių anksčiau nei legendinis dirigentas.

Laukia nauji debiutai

Vasario mėnesį K.Smoriginо laukia nauja premjera - K.Szymanowski „Stabat Mater" Birmingame (Didžioji Britanija). Solistas dainuos kūrinį lenkų kalba su Birmingamo simfoniniu orkestru.

Po „Karmen" spektaklių Rygos nacionalinėje operoje artistas debiutuos Eskamiljo vaidmeniu **Zalcburgo Velykų ir vasaros festivaliuose**. Lietuvio partneriai šiuose spektakliuose bus vienas žymiausių tenorų J.Kaufmannas ir mecosopranas M.Kožena. Solistams akompanuos S.Rattle\´o diriguojamas Berlyno filharmonijos orkestras. Opera bus įamžinta EMI kompaktiniame diske.

Šį pavasarį K.Smoriginas debiutuos ir Leporelio vaidmeniu „Don Žuane" Bordo teatre Prancūzijoje.

***Asta Andrikonytė**, lrytas.lt*

XV PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS – URUGVAJUS 2012 M.

Sausio 11-15 dienomis Urugvajaus sostinėje Montevideo vyko svarbiausias Pietų Amerikos lietuvių jaunimo susitikimas. Suvažiavime dalyvavo apie 50 atstovų iš Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus ir Kanados.

Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas yra Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) bendras projektas, kuris šiais metais organizavo Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjunga (ULJS) kartu su PLJS ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos nariais. Suvažiavime dalyvavo, jo įkūrėjas, PLB Sielovados reikalų komisijos pirmininkas, Lietuvos vyskupų konferencijos užsienio lietuvių sielovados reikalams atstovas, prelatas Edmundas Putrimas. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą (PLJS) atstovas, prelatas Edmundas Putrimas. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą (PLJS) atstovo Juan Ignacio Fourment Kalvelis ir Nicolas Velo, sulaukta svečių ir iš Kanados – Daniel Šarūno (KLJS valdybos pirmininkas) ir Dariaus Pažneko.

Suvažiavimas prasidėjo dalyvių registracija trečiadienį, sausio 11 d., Lietuvių kultūros draugijos patalpose Montevideo mieste, Cerro rajone. Suvažiavimo atidaryme dalyvius pasveikino Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Daniel Modena Aleksejunas ir Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjungos (ULJS) atstovai, dėkodami svečiams už apsilankymą, pabrėždami šio jaunimo suvažiavimo reikšmę lietuviams, gyvenantiems šiame krašte. Vakare įvyko susipažinimo vakaras, kurio metu suvažiavimo dalyviai iš skirtingų pasaulio kraštų bendraudami galėjo daugiau sužinoti vieni apie kitus. Po formalaus pristatymo lietuvių klube Kanados lietuvių jaunimas organizavo bendrą žaidimą.

Kitą dieną, ketvirtadienį, sausio 12 d., surengtose krepšinio rungtynės, prisimenant Europos krepšinio čempionatą, kuris pernai vyko Lietuvoje.

Po skanių pietų aplankyta Cerro pilis, kur yra Generolo Artigo tvirtovė (Fortaleza General Artigas). Paskui dalyviai mokėsi įvairių tradicinių lietuviškų stovyklų žaidimų ir dainų, kuriems vadovavo Daniel Šarūnas ir Darius Pažnekas. Ta diena buvo vadinama „Lietuvos diena", kur KLJS atstovai organizavo bendras užduotis, kurių pagalba dalyviai artimiau susipažino su Lietuvos istorija, geografija ir papročiais bei apžvelgė dabartines Lietuvos naujienas.

Minint Sausio 13-ąją prelatas Edmundas Putrimas aukojo šv. Mišias „Nuestra Senora de Fatima" lietuvių parapijoje kartu su vietiniu kunigu Antonio Ocana. Mišiose dalyvavo ir visi Pietų Amerikos jaunimo suvažiavimo dalyviai, ir vietiniai parapijiečiai. Maldose prisiminėme Sausio

Pietų Amerikos lietuvių susitikimą vainikavo dalyvių pasirodymai talentų vakare.

13-osios aukas, žuvusius ir sužeistus 1991 m. sausio 13-osios naktį, sovietiniams kariniams daliniams šturmuojant Vilniaus televizijos bokštą bei Radijo ir televizijos komiteto pastatą.

Po Šv. Mišių XV suvažiavimo organizatoriai ir atstovai prisidėjo prie Sausio 13-osios – Laisvės gynėjų dienos minėjimo visuotine pilietine akcija „Atmintis gyva, nes liudija". Ją organizavo Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje atminti.

Urugvajaus lietuvių šokių grupės „Ąžuolynas" koncertas. Vadovas Gustavo Martínez.

Labai emocingas momentas – akcijos simbolis žvakė, kuri simbolizavo gyvybę, šviesą, vienybę ir atmintį. Visų dalyvių žvakutės buvo padėtos ant lietuvių draugijos palangės ir sukalbėta malda. Tos akcijos tikslai buvo priminti, kaip sovietų kariuomenė bandė įvykdyti perversmą Lietuvoje ir nuversti teisėtą Lietuvos valdžią, o lietuviai apgynė valstybės nepriklausomybę; puoselėti jaunimo istorinę atmintį bei patriotiškumą; prisiminti ir pagerbti žuvusiuosius bei nukentėjusius valstybės gynėjus ir paskatinti jaunąją kartą domėtis laisve ir nepriklausomybe mylinčių piliečių, patyrusių sovietinio režimo represijas, atsiminimais.

Kitos dienos rytą vyko „Talentų vakaro" ruošos darbai. Po pietų prasidėjo diskusijos ir kraštų pranešimai. Pirmiausia žodį tarė prelatas Edmundas Putrimas, kuris supažindino jaunimą su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikšme ir kilme, struktūra, dabartine situacija su nauja emigrantų banga bei PLB funkcijomis susijusiomis su sportu, mokslu, kultūra, komunikacija ir kt. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės svetainė www.plbe.org. Taip pat informavo apie ateinantį XIV Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungų Seimą, kuris vyks Vilniuje liepos 6 iki 9 dienomis.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Pietų Amerikos atstovas Juan Ignacio Fourment Kalvelis informavo apie PLJS funkcijas, tikslus, renginius, pristatė aukščiausią jaunimo sąjungos organą – Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą bei PLJS valdybos struktūrą. Daugiau informacijos galite rasti: www.PLJS.org.

Renginyje taip pat kalbėjo Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus ir Kanados atstovai. Jie pristatė svarbius praėjusius renginius, problemas, siekius ir būdus, kurie skatina jaunimą dalyvauti ir išlaikyti lietuvišką dvasią. Buvo pateiktas pasiūlymas, kaip padėti, pagerinti LJS veiklą. Taip pat buvo kalbama apie kitą XVI Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimą, kuris vyks Brazilijoje 2013 metais kartu su Pasaulio Jaunimo Dienomis.

Po įtemptų diskusijų, kurios užtruko visą pavakarį ir vakarą, vyko susitikimas su buvusiais Vasario 16-osios gimnazijos mokiniais. Programą vedė buvęs PLB valdybos narys ir dabartinis ULB draugijos narys Roberto Ibarra Vėta. Per susirinkimą visi buvę mokiniai papasakojo apie Vasario 16-osios gimnazijos svarbą ir jų asmeniniame gyvenime ir jų įsijungimas į bendruomenės veiklą. Buvę Urugvajaus mokiniai papasakojo ir parodė nuotraukas apie savo mokslo metus Vokietijoje ir išsakė ypatingą padėką Lietuvių Fondui iš Amerikos už ilgametę paramą ir buvusiam gimnazijos direktoriui Andriui Šmitui ir visam gimnazijos kolektyvui, padėjusiems ne vienam, Pietų Amerikos lietuviui išmokti senelių kalbą, kultūrą ir papročius.

Vasario 16-osios gimnazija (vok. Privates Litauisches Gymnasium) Vokietijoje, Hiutenfeldo miestelyje (Lampertheimo miesto dalyje), Vokietijos valstybės pripažinta lietuviška gimnazija, vienintelė tokio pobūdžio lietuviška mokykla Vakarų pasaulyje. Daugiau informacijos rasite http://www.gimnazija.de/

Šeštadienį (sausio 14 d.) nuo ryto visa delegacija lankėsi Urugvajaus sostinės senamiestyje ir „Uosto turgų" („Mercado del Puerto").

Po šv. Mišių, vyko Talentų vakaras. Kiekvienas LJS kraštas smagiai pasirodė, visi dainavo ir šoko. Tai Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės nariai, jaunimo draugai ir bičiuliai. Užbaigiant renginį koncertavo Urugvajaus šokių ansamblis „Ąžuolynas", kuriam vadovauja Gustavo Martinez.

Sekmadienį (sausio 15 d.) visi susirinko papietauti Urugvajaus lietuvių draugijoje. Pirmiausia žodį tarė Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos Valdybos pirmininkas Daniel Modena Aleksejunas, po to prelatas Edmundas Putrimas padėkojo visiems suvažiavimo organizatoriams ir dalyviams bei palaimino maistą. Užbaigiant suvažiavimą visi dainavo Ilgiausių metų, linkėdami, kad suvažiavimo tradicija tęstųsi ilgus metus.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos inf.

LIETUVA PADĖS UŽSIENIO LIETUVIŲ ORGANIZACIJOMS

Užsienio lietuvių bendruomenių, organizacijų ir lituanistinio švietimo įstaigų projektams finansuoti šiemet skiriama 268,5 tūkst. litų. Bus visiškai arba iš dalies finansuoti 97 projektai.

Užsienio reikalų ministerijoje pirmadienį vyko užsienio lietuvių organizacijų projektų atrankos komisijos posėdis, kuriame apsispręsta dėl finansinės paramos užsienio lietuvių organizacijų veiklai 2012 metais.

Daugiau kaip pusė sumos bus skiriama kaimyninėse valstybėse - Lenkijoje, Latvijoje, Baltarusijoje, Rusijos Karaliaučiaus ir kitose srityse, Ukrainoje, Gruzijoje, Moldovoje veikiančių lietuvių organizacijų projektams. Likusioji dalis - Europos šalių, JAV lietuvių organizacijų ir Pasaulio lietuvių bendruomenės veiklai skatinti.

Užsienio lietuvių organizacijų projektų atrankos konkursas vykdomas įgyvendinant Užsienio reikalų ministerijos Ryšių su užsienio lietuviais politikos formavimo ir įgyvendinimo programą, kuria siekiama padėti užsienio lietuviams puoselėti tautiškumą. ***ELTA***

TRIJŲ CHORŲ KONCERTAI

(Chicagos „Dainava", Clevelando „Exultate", Toronto „Volungė").

Koncertai vyks:

Toronte – gegužės 6 d., sekmadienį.

Clevelande – birželio 10 d., sekmadienį, 2 v. p. p., (Cleveland Institute of Music, Kulas Hall)

Chicagoje – š. m. rudenį.

Trijų Chorų inf.

Spausdiname Čikagos arkivyskupijos kardinolo Frances George, OMI atsiųstą laišką, kuriuo Jo Eminencija kreipiasi į visus parapijų katalikus.

KARDINOLO LAIŠKAS DĖL RELIGINĖS LAISVĖS

Mieli broliai ir seserys Kristuje,

Rašau jums dėl itin svarbaus reikalo, kuris neigiamai veikia tiesiogiai JAV Bažnyčią, ir smogia visų piliečių esminei religinės laisvės teisei, kokio tikėjimo jie bebūtų.

JAV Sveikatos ir Žmogaus paslaugų departamentas sausio 20 d. paskelbė, kad beveik visi darbdaviai, įskaitant ir katalikus darbdavius, bus priversti pateikti jų darbuotojams sveikatos apdraudą, kurioje įtraukta ir sterilizacija, abortą sukeliantys vaistai bei kontracepcija. Beveik visi sveikatos draudėjai bus priversti šias „paslaugas" įtraukti į jų sveikatos draudimo polisą. Taip pat beveik visi asmenys bus priversti nusipirkti šią apdraudą kaip jų poliso dalį.

Priimdami tokius nutarimus, valdžios atstovai (Administration), regis, neatsižvelgė į JAV Konstitucijos Pirmąją pataisą (First Amendment), nepripažindami katalikams mūsų šalies pirmos ir pačios svarbiausios laisvės, - religijos laisvės. Dėl to, jei nutarimas nebus panaikintas, mes, katalikai, turime būti pasiruošę arba elgtis prieš savo sąžinę, arba atsisakyti sveikatos apdraudos savo darbuotojams (ir dėl to nukentėti). Valdžios išimtinė nuolaida buvo mūsų institucijoms duoti metus laiko sutikti su sprendimu.

Mes negalime sutikti - ir nesutiksime - su šiuo neteisėtu potvarkiu. Tikintieji negali būti padaromi antraeiliais piliečiais dėl savo religinių įsitikinimų. Šiose svarbiose pastangose atgauti religinę laisvę prie mūsų jau jungiasi visų tikėjimų broliai ir seserys bei daugelis kitų geros valios žmonių. Mūsų tėvai ir seneliai neatkeliavo į šias pakrantes statyti Amerikos miestų ir miestelių, jos infrastruktūrų ir institucijų, kultūros ir verslo tik tam, kad jų palikuonys atimtų iš jų jiems Dievo duotas teises. Visa, kas katalikiškose institucijose buvo pastatyta per tiek daug metų, neturėtų būti atimta pareigūnų rašiklio brūkštelėjimu. Toksai potvarkis Bažnyčią nužemina iki privataus klubo lygio, sugriaunant jos viešąją misiją visuomenėje.

Keičiantis kartoms, Bažnyčia visada galėjo pasikliauti tikėjimo žmonėmis, stovinčiais už ją ir ginančiais jos šventas teises ir pareigas. Turiu viltį ir pasitikėjimą, kad ji gali pasikliauti ir šia katalikų karta, galinčia padaryti tą patį.

Tad aš prašyčiau jūsų dviejų dalykų. Pirmiausia, kaip tikinčiųjų bendruomenė mes turime pašvęsti save maldai ir pasninkui, kad įsigalėtų išmintis ir teisingumas, ir kad religinė laisvė būtų atstatyta. Be Dievo mes nieko negalime padaryti, su Dievu - nieko nėra neįmanoma. Antra, aš raginu aplankyti svetainę ***www.usccb.org/conscience*** *ir daugiau susipažinti su šiuo atšiauriu religinės laisvės puolimu, taip pat susisiekti su Kongresu, remiant nuostatas, kurios atšauktų tokį valdžios sprendimą.*

Panašus į šį laiškas buvo apskrities vyskupų išsiųstas žmonėms visoje šalyje. Aš dėkoju už jūsų dėmesį šiam precedento neturinčiam religinės laisvės iššūkiui. Jūs ir jūsų šeimos visada mano maldose, prašau, prisiminkite mane savosiose.

Nuoširdžiai jūsų Kristuje,

Francis Cardinal George, OMI

Vyskupai pagalbininkai:

Francis Kane
John Manz
Joseph Perry
George Rassas
Alberto Rojas

(Iš anglų kalbos vertė Kristina Balniūtė)

TELŠIUOSE IR KAIŠIADORYSE - NAUJI VYSKUPAI

Vilnius (Krikščionybės žinia-sklaidos tarnyba). - Vasario 11 d. įvyko pasikeitimai Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovybėje: Popiežius Benediktas XVI Telšių vyskupu augziliaru paskyrė brolį pranciškoną Genadijų Liną Vodopjanovą, OFM. Benediktas XVI taip pat priėmė Kaišiadorių vyskupo Juozo Matulaičio atsistatydinimo iš pastoracinio vadovo pareigų prašymą ir naujuoju Kaišiadorių vyskupu paskyrė ligšiolinį Kauno arkivyskupijos augziliarą vyskupą Joną Ivanauską.

VYKDOMA TYTUVĖNŲ VERTYBIŲ APSKAITA

2012 m. sausio 26 d. didelis gaisras nuniokojo Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno kompleksą. Per gaisrą išdegė apie 1 tūkst. kvadratinių metrų vienuolyno stogo, apie 100 kvadratinių metrų perdangos, nuardyta per 100 kvadratinų metrų skardinio bažnyčios stogo, apdegė ir apanglėjo bažnyčios medžio stogo konstrukcijos.

Kunigų, leidusių į Tytuvėnų muziejų išvežti retas sakralines relikvijas, kurios sudegė per gaisrą, gali laukti baudos, nes anot paveldosaugininkų, jie apie meno kūrinių pergabenimą turėjo pranešti.

Taip pat šiose bažnyčiose atliekami patikrinimai, norima įsitikinti, ar tikrai vertybės buvo išvežtos, pranešė *LTV naujienų tarnyba.*

Tytuvėnų vienuolyno gaisras sunaikino retus auksakalių dirbinius: gotikines taures, kryžiaus formų monstrancijas, relikvijorius, komunines. XVI–XIX amžiaus sidabrinės ir auksinės vertybės buvo puoštos brangakmeniais, vertė skaičiuojama milijonais.

Iki šiol esama neatsakytų klausimų dėl prarastų vertybių. Tytuvėnų piligrimų centro vadovai paveldosaugininkams nepateikė tikslaus sunaikintų meno kūrinių sąrašo. Porą savaičių tikinę, kad jis yra, vėliau pripažino niekada sąrašo neturėję, tik vertybių paėmimo aktus.

Manoma, kad per gaisrą tikriausiai sudegė vertybės, suvežtos iš 13 Šiaulių apskrities bažnyčių. Jas šią savaitę pradėjo lankyti paveldo specialistai. Norima įsitikinti, ar tikrai sakralinės relikvijos buvo perduotos vienuolyne buvusiam muziejui.

Baudos gresia ir kunigams, leidusiems į Tytuvėnus išvežti meno kūrinius. Anot paveldosaugininkų, tai padaryta be jų žinios, be to, vertybės eksponuotos muziejuje, kurio net neturėjo būti, nes vienuolyne nebuvo tinkamos signalizacijos, saugyklų.

Už nekilnojamojo kultūros vertybių apsaugos įstatymo pažeidimą fiziniams asmenims gali grėsti įspėjimas arba bauda iki 3 tūkst. litų, o pareigūnams – nuo 3 iki 5 tūkst. litų.

„DIRVAI" AUKOJO

Lietuvių tautiniai namai, Los Angeles, CA 500
G.Lazdinis, Mentor, OH 75
G.Janusonis, Rochester, NY 50
Z.Jurys, Richmond Hill, NY 30
J.Ardys, Fairview, PA..... 25
R.Lukas, Interlaken, NJ 20
G.Karsokas, Cleveland, OH 15
E.Šilgalis, Willoughby, OH 15
I.Juodišius, Cleveland, OH 10
I.Kuprevičius, Clev. Hts., OH .. 10

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

„ACTA HUMANITARICA UNIVERSITATIS SAULENSIS" TOMAS, SKIRTAS DR. JONO ŠLIŪPO 150-OSIOMS GIMIMO METINĖMS

Šiaulių universiteto Humanitarinis fakultetas išleido solidų „Acta humanitarica universitatis Saulensis" mokslo darbų tomą (t. 12 (2011), skirtą dr. Jono Šliūpo 150-osioms gimimo metinėms (sudarė doc. dr. Džiuljeta Maskuliūnienė, dr. Simonas Strelcovas). Šio leidinio priešistorė - 2011 m. kovo 17-18 dienomis Šiaulių universitete įvykusi konferencija „Nuo atgimimo iki valstybingumo: sociokultūriniai aspektai", skirta Jono Šliūpo 150-osioms gimimo metinėms paminėti, kurios pranešimų pagrindu ir buvo parengtas šis leidinys.

Daktaras Jonas Šliūpas

Trijuose leidinio skyriuose „Dr. Jono Šliūpo fenomenas: asmuo, veikla, kūryba", „Dr. Jonas Šliūpas ir literatūros tyrimai", „Nacionaliniai sąjūdžiai ir visuomenės transformacijos" spausdinama 18 straipsnių, pa rašytų istorikų, literatūros tyrėjų, kalbininkų ir kitų sričių specialistų. Čia kalbama apie Jono Šliūpo gyvenimą, veiklą, raštus bei kontekstinius istorijos ir kultūros dalykus, iš dalies nulemtus ir J. Šliūpo autoriteto. Knygoje pateikiama ir mokslo populiarinimo publikacijų, vienoje jų aprašomas Jono Šliūpo archyvas, esantis Šiaulių universiteto bibliotekoje, pluoštas vertingų istorinių nuotraukų iš dr. Jono Šliūpo gyvenimo. Leidinį puošia Jono Liukaičio sukurtos ir Vytauto Šliūpo savo tėvo vardo archyvui padovanotos J. Šliūpo gintarinės mozaikos reprodukcija. Leidinys skirtas akademinei bendruomenei, bet gali būti įdomus ir plačiajai visuomenei, besidominčiai Lietuvos valstybingumo sociokultūriniais klausimais, dr. Jono Šliūpo palikimu.

Prof. dr. Bronius Maskuliūnas*, ŠU Humanitarinio fakulteto dekanas*

RASTI J. BASANAVIČIAUS ASMENS DOKUMENTAI

Lietuvos centriniame valstybės archyve rasti unikalūs archyvai – tautos patriarcho Jono Basanavičiaus asmens tapatybės dokumentai. Tarp jų – paties J. Basanavičiaus ranka rašyti prašymai išduoti liudijimus, pildytos anketos ir surašytas gimimo liudijimas, praneša *LTV Naujienų tarnyba.*

Vieną šių dokumentų atsitiktinai rado režisierius Vytautas Damaševičius. „Einu aš paraidžiui, žiūriu: Jan Basanovič. Tai yra archyvo medžiaga, bet niekas jos kaip sensacijos nepriima. Nežinau, aš tokios nuotraukos kaip vokiškam pase nesu matęs [anksčiau], tas tradicines esu matęs. Yra autografai Basanavičiaus, jo ranka rašyta. Jis vienas iš nedaugelio užsirašęs lietuviu", – sako Vytautas Damaševičius. .

J. Basanavičius mažais žingsniais, bet uoliai „Aušroje" žadino meilę tėvynei ir budino tautą. Dar 1905 m. Vilniuje pirmininkavo lietuvių Seimui ir reikalavo autonomijos Lietuvai.

Dar po 12 metų, 1917 m. rugsėjį, Vilniuje posėdžiavusių Lietuvių konferencija, jos delegatai išrinko Lietuvos tarybą. 20 šios tarybos narių po pusmečio – 1918 vasario 16 d. – suguldė parašus ant nepriklausomybės akto, pirmasis pasirašė dr. J. Basanavičius.

„KITA SVAJONIŲ KOMANDA” VILNIUJE

Vilnius, vasario 14 d. (ELTA). Neseniai tarptautiniuose „Sundance” ir Santa Barbaros kino festivaliuose Jungtinėse Amerikos Valstijose dalyvavęs dokumentinis filmas „Kita svajonių komanda” (The Other Dream Team) Vilniuje buvo sutiktas didelėmis ovacijomis. Filmas, kurio pagrindiniai herojai - 1992 metais Barselonos olimpinėse žaidynėse bronzą iškovoję Lietuvos krepšininkai, mūsų šalyje pirmą kartą parodytas vasario 13 d. „Šarūno” viešbutyje esančiame bare „Stars & Legends”.

Filmo premjeroje dalyvavo Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus, Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius, 1992-ųjų Lietuvos krepšinio rinktinės nariai - Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis, Valdemaras Chomičius, Artūras Karnišovas.

Filmą režisavo išeivių iš Lietuvos šeimoje JAV užaugęs Marius Markevičius, o prodiusavo amerikietis Jon Weinbach.

Į dokumentinės juostos premjerą Lietuvoje sukvietęs Š. Marčiulionis prisipažino, kad, žiūrint filmą, jam sunku sulaikyti ašaras. Legendinis krepšininkas sakė, kad jį labiausiai jaudina vaizdai iš kovos dėl olimpinės bronzos. Vienas geriausių Lietuvos krepšininkų mano, kad filmo režisieriui pavyko atskleisti esmę.

„Filme - mūsų gyvenimas, jausmai, kova ir daugybė kitų dalykų. Galbūt tai tik viena serija iš 25, bet pateikta visa esmė. **Viską darėme dėl vieno - kad būtumėme su medaliais, parvežtumėme juos tautai. To negalima paneigti”, - pažymėjo Š. Marčiulionis**, kuris juostą „Kita svajonių komanda” pirmą kartą išvydo „Sundance” filmų festivalyje sausio mėnesį. Buvęs NBA žaidėjas tikisi, kad filmas svariai prisidės prie Lietuvos įvaizdžio gerinimo pasaulyje.

Filmą kino teatruose ir per televiziją bus galima rodyti, kai bus gauti leidimai iš Tarptautinio olimpinio komiteto ir kitų autorių teisių savininkų. Š. Marčiulionis teigė, kad Lietuvoje filmą ketinama pradėti rodyti rugsėjį.

„Dirbome beveik trejus metus. Man buvo didelė garbė kurti šį filmą. Labai noriu, kad jį kuo greičiau galėtų pamatyti Lietuvos žiūrovai”, - į filmo premjerą susirinkusiems telefonu sakė 35 metų M. Markevičius, kuris Lietuvos krepšinio įvykius seka nuo vaikystės.

„Geras filmas. Man patiko. Buvo ir juoko, ir liūdesio. Viskam buvo laiko. Manau, kad šis filmas - gera dovana Lietuvai, jaunimui, tai kaip maža istorijos pamokėlė”, - po filmo peržiūros kalbėjo šiuo metu Lietuvos krepšinio federacijos prezidento pareigas einantis A. Sabonis. Anot jo, 1992 metų Lietuvos krepšinio rinktinė už amerikiečių „Svajonių komandą” nebuvo pranašesnė aikštelėje, bet buvo stipresnė savo širdimi ir noru.

„Ilgai svajojome būti kartu su Lietuva ir atstovauti jai. 1992 metais gavome teisę dalyvauti atrankos varžybose, o olimpinėse žaidynėse iškovojome medalį. Tai buvo svajonė, kuri išsipildė, - sakė V. Chomičius. - Esu labai susijaudinęs, emocijos ima viršų, sunku ką nors pasakyti.

Dėkoju režisieriui už tokį filmą, kuriame parodoma, kaip reikia mylėti Lietuvą ir kaip mes ją mylime”.

„Jau vien Lietuvos dalyvavimas olimpinėse žaidynėse po ilgos pertraukos buvo didelis įvykis. O man tai buvo didžiausias įvykis gyvenime. Gal kiek ir geriau galėjome pasirodyti. Bet manau, kad bronza, pirmą kartą dalyvaujant žaidynėse, yra geras pasiekimas”, - telefonu sakė šiuo metu Rusijoje treneriu dirbantis R. Kurtinaitis.

„Tai filmas ne tik apie Barselonos olimpinėse žaidynėse kovojusius vyrus, bet ir apie Lietuvą, jos kelią į nepriklausomybę, šalies krepšinį ir aistrą jam. Man sunkoka žiūrėti šį filmą, nes užplūsta nostalgija, daug emocijų, prisiminimų. Filmą mačiau ne sykį, ir kaskart emocijos vis tokios pat, - naujienų agentūrai ELTA sakė kelias dienas Lietuvoje viešėjęs A. Karnišovas. Šiuo metu NBA klubo „Houston Rockets” skautu dirbantis buvęs krepšininkas mano, kad filmas bus įdomus ne tik Lietuvos žiūrovams. „Tai jau parodė „Sundance” festivalis, kuriame šis filmas buvo demonstruotas net devynis kartus ir kiekvieną sykį sulaukė anšlago. Filmas jau buvo rodomas ir Utah valstijos mokyklose. Po peržiūrų moksleiviai negailėdavo plojimų”, - teigė A. Karnišovas.

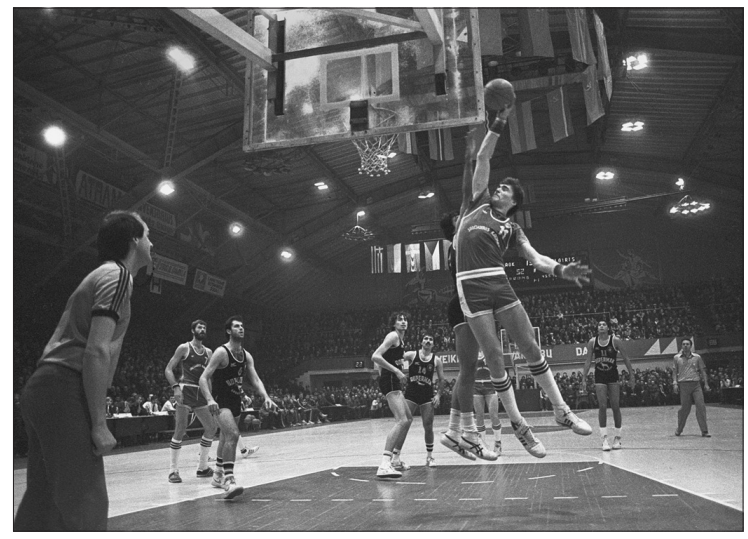

Vasario 13 dieną pirmą kartą Lietuvos publikai, tiesa – išskirtinei, buvo pristatytas filmas „Kita svajonių komanda” („The Other Dream Team”). Nuotraukoje – Arvydas Sabonis meta į krepšį.

„Tai filmas apie Lietuvą, kaip laisvės ir krepšinio šalį”, - sakė V. Landsbergis. Jo teigimu, filmas bus labai stipri mokomoji medžiaga jauniesiems krepšininkams. „Juk mokyti reikia ne tik driblingo ar taisyklingo metimo, bet ir nusistatymo, atkaklumo, susikaupimo, reikalinga sportinė drausmė, turi žinoti, dėl ko žaidi”, - pabrėžė V. Landsbergis, kuriam kartu su krepšininkais teko švęsti bronzinę pergalę Barselonos olimpinėse žaidynėse.

„Stebėjome kiekvieną lietuvių pasirodymą Barselonoje ir būdami toli nuo Lietuvos. Turbūt pergyvenome nė kiek nemažiau nei Lietuvos žmonės. Didžiavomės mūsų vyrais ir jų pergalėmis, - prisiminė V. Adamkus. Jis neslėpė, kad filmas jam išspaudė ne vieną ašarą.

Premjeras A. Kubilius sakė, kad filme, kuriame perteikiama ir istorija, ir krepšinis, labai gerai viskas suderinta, netrūksta humoro. „Filme labai jautriai ir taikliai perteikta didelė dalis mūsų istorijos: nuo okupacijos, tremties iki Sovietų Sąjungos griūties ir mūsų krepšininkų pergalių Barselonos olimpinėse žaidynėse, - žurnalistams kalbėjo A. Kubilius. - Manau, kad filmas sulauks didelio susidomėjimo Lietuvoje, o žiūrovams užsienyje bus galima šiek tiek kitaip parodyti Baltijos šalių ir konkrečiai Lietuvos istoriją”.

„Manau, kad po šio filmo ne tik amerikiečiai, bet ir visas pasaulis žinos, jog buvo kita svajonių komanda. Esu įsitikinusi, kad visi dar geriau supras, kokia svarbi ir reikšminga Lietuvai buvo kova už laisvę ir Barselonoje iškovota pergalė”, - sakė JAV ambasadorė **Anne Derse**.

Šiemet sukaks 20 metų nuo Lietuvos krepšininkų laimėjimo Barselonos olimpinėse žaidynėse. Ta proga Š. Marčiulionis ketina surengti buvusių šalies rinktinės žaidėjų susitikimą.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
216 481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!
OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200th St.
Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikdanti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI $250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)